

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000231930

PROGRAM

CES. KRÓL.

SZKOŁY POLITECHNICZNEJ WE LWOWIE

NA ROK NAUKOWY 1897/8.

XXVI.

WE LWOWIE.

NAKŁADEM SZKOŁY POLITECHNICZNEJ.

1897.

J.x.3/1897-98

nr inw. 1141

~~II - 348 514~~

BIBLIOTEKA POLITECHNICZNA
KRAKÓW

Akc. Nr. 81 ~~148~~

III ~~15~~ 105

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindęgo 1. 4.

ZASADY ORGANIZACYI

C. K. SZKOŁY POLITECHNICZNEJ

WE LWOWIE.

(Ustawa krajowa z dnia 19. Czerwca 1894.)

§. 1. Celem Szkoły politechnicznej jest udzielanie gruntownego wykształcenia teoretycznego, a o ile to w szkole jest możebnem, także praktycznego, w zawodach technicznych, przedewszystkiem w tych zawodach, dla których istnieją w niej osobne Wydziały.

§. 2. W Szkole politechnicznej istnieją następujące Wydziały:

a) Wydział inżynieri (budowli wodnych, budowy dróg i kolei żelaznych);

b) Wydział budownictwa lądowego (budowli lądowych i architektury);

c) Wydział budowy maszyn;

d) Wydział chemiczno-techniczny (chemii technicznej).

Minister oświaty po przesłuchaniu Grona profesorów może zarządzić założenie nowych Wydziałów, albo nowych Oddziałów*).

§. 3. Szkoła politechniczna jest urządzona na zasadzie wolności nauczania i uczenia się.

§. 4. Język polski jest językiem wykładowym Szkoły politechnicznej.

§. 5. Nauki udzielają profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni, docenci prywatni i docenci płatni, języków zaś i kunsztów uczą nauczyciele. Do pomocy profesorów mogą być ustanowieni asystenci, a do tych przedmiotów nauki, z którymi są połączone ćwiczenia praktyczne — konstruktorowie.

*) Wys. c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia rozporządzeniem z dnia 22. lutego 1896 l. 13051/95 zaprowadziło z początkiem roku nauk. 1896/7 dwuletni kurs dla geometrów. Na razie kurs ten przydzielony jest Dziekanatowi Wydziału inżynieri.

§. 6. Prywatnych docentów dopuszcza się do wykładania wszystkich przedmiotów, które służyć mogą do poparcia celów Szkoły politechnicznej. Pod względem habilitacyi prywatnych docentów mają być analogicznie stosowane postanowienia, obowiązujące w uniwersytetach, o ile nie zostaną wydane w tej mierze odrębne postanowienia.

Dyplom ścisłego egzaminu z pewnego Wydziału Szkoły politechnicznej posiada dla habilitacyi na tymże Wydziale równe znaczenie, jak dyplom doktorski.

§. 7. Konstruktorów i asystentów mianuje Grono profesorów na wnioski właściwych profesorów zawodowych na przeciąg dwóch lat szkolnych, a mianowanie ich przedkłada Ministrowi oświaty do zatwierdzenia. W razie odpowiedniej aplikacyi, może być służba ich przedłużona na dalsze dwa lata, a w przypadkach, na szczególnie uwzględnienie zasługujących, może nastąpić za zezwoleniem Ministra oświaty jeszcze przedłużenie tej służby.

§. 8. Szkołą politechniczną kieruje Grono profesorów, na którego czele stoi Rektor.

§. 9. Rektora wybiera na przeciąg jednego roku Grono profesorów z pomiędzy zwyczajnych profesorów Szkoły politechnicznej. Wybór ma być przedłożony Ministrowi oświaty do zatwierdzenia.

Dodatek funkcyjny, który ma pobierać Rektor, oznaczony będzie w drodze rozporządzenia.

W razie przeszkody zastępuje Rektora jego poprzednik w urzędzie (Prorektor).

§. 10. Grono profesorów składa się z profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych, oraz z zastępców, wybranych na przeciąg jednego roku szkolnego przez docentów prywatnych i docentów płatnych. Docenci prywatni i docenci płatni wybierają razem dwóch lub jednego zastępcę do Grona profesorów, a to w miarę tego, czy liczba ich razem przekracza pięciu, czy też nie

§. 11. Grono profesorów jest odpowiedzialne za stan Szkoły politechnicznej pod względem naukowym i dyscyplinarnym. Grono wykonywa nadzór nad ekonomicznym zarządkiem Szkoły i za ten zarządek o tyle odpowiada, o ile zarządzenia polegają na uchwałach Grona.

Grono profesorów sprawuje w pierwszej instancji władzę dyscyplinarną nad wszystkimi funkcyonaryuszami Szkoły politechnicznej. Wszystkie sprawy, które nie są wyraźnie przekazane Rektorowi, albo Dziekanom Wydziałów, albo w razie ustanowienia Kollegiów wydzia-

łowych (§. 12. alinea 3.) tymże Kollegiom, należą do zakresu działania Grona profesorów.

§. 12. Dla bezpośredniego kierownictwa spraw Wydziałów wybiera Grono profesorów dla każdego Wydziału Dziekana na przeciąg dwóch lat szkolnych z pomiędzy profesorów. Wybór ma być przedłożony Ministrowi oświaty do zatwierdzenia.

Rektor i Prorektor nie mogą być równocześnie Dziekanami.

Gdyby w przyszłości utworzenie Kollegiów wydziałowych dla strzeżenia interesów poszczególnych Wydziałów okazało się potrzebnem lub pożądanem, wydanie odpowiedniego zarządzenia zastrzega się w drodze rozporządzenia.

§. 13. Słuchacze Szkoły politechnicznej są albo zwyczajni, albo nadzwyczajni.

§. 14. Jako słuchaczy zwyczajnych przyjmuje się tych, którzy uzyskali ważne w obrębie państwa świadectwo dojrzałości z gimnazjum lub szkoły realnej, przyczem uczniowie gimnazyalni udowodnić jeszcze mają dostateczną wprawę w rysunkach geometrycznych i odręcznych.

O ile przyjęcie słuchaczy zwyczajnych nastąpić może na podstawie świadectw innych zakładów, zorganizowanych jako szkoły wyższe, oznacza Minister oświaty.

§. 15. Jako słuchacze nadzwyczajni mogą być przyjęci ci, którzy nie żądają przyjęcia jako słuchacze zwyczajni, albo którzy nie posiadają uzdolnienia do wstąpienia do Szkoły politechnicznej jako słuchacze zwyczajni. Od słuchaczy nadzwyczajnych wymaga się dowodu ukończonego 18. roku życia i tych wiadomości przygotowawczych, które są potrzebne do zrozumienia wybranych przez nich wykładów.

§. 16. Przy przyjęciu do Szkoły politechnicznej uiszcza każdy słuchacz takse immatrykulacyjną, której wysokość ustanawia Minister oświaty. Takse tę należy opłacać ponownie, jeżeli słuchacz nie był zapisany przez dwa po sobie następujące półrocza, albo przez dłuższy przeciąg czasu.

Od opłaty tej należytości nie uwalnia się nikogo.

§. 17. Słuchacze zwyczajni uiszczają chesne, którego wysokość wyznacza się za każde półrocze bez różnicy Wydziału i bez względu na liczbę godzin nauki, przez nich wybranych.

Chesne słuchaczy nadzwyczajnych za każde półrocze oznacza się według liczby godzin tygodniowych, w których pobierają naukę.

Wysokość czesnego ustanawia Minister oświaty.

§. 18. Na zasadzie dowiedzionego ubóstwa, nienaganego sprawowania się i co najmniej dobrego postępu w studyach, mogą słuchacze zwyczajni być uwolnieni od opłaty całego lub połowy czesnego.

Orzeczenie co do uwolnienia służy Gronu profesorów.

Bliższe postanowienia o uwolnieniu od opłaty czesnego wydane będą w drodze rozporządzenia.

§. 19. Słuchacze nadzwyczajni nie mają prawa do uwolnienia od czesnego i pobierania stypendyów.

§. 20. Za nadzwyczajne wykłady profesorów, tudzież za wykłady docentów prywatnych i nauczycieli, którzy nie pobierają płacy z funduszków państwowych, opłaca się czesne w wysokości przez nich ustanowionej, a przez Grono profesorów zatwierdzonej.

§. 21. Ażeby słuchaczom umożliwić nabycie w przeciągu pewnej liczby lat jak najzupełniejszego wykształcenia w jednym z kierunków zawodowych, wskazanych w §. 2., ułoży Grono profesorów dla każdego Wydziału plany nauk i przedłoży je Ministrowi oświaty do zatwierdzenia. Słuchacze nie są jednak obowiązani trzymać się tych planów nauk.

§. 22. Uczęszczanie na wykłady, zachowywanie się akademickie, a ewentualnie także postęp w nauce poszczególnych przedmiotów potwierdza się słuchaczom zwyczajnym w książkach legitymacyjnych, ważnych na cały czas studyów.

Słuchaczom nadzwyczajnym potwierdza się uczęszczanie na wykłady i zachowywanie się akademickie w arkuszach legitymacyjnych, wydanych na rok jeden.

Dla udowodnienia postępu w studyach mogą słuchacze, którzy zadość czynią warunkom, określonym w tym względzie w Statucie organizacyjnym, otrzymać świadectwa postępu w poszczególnych przedmiotach nauki (egzamina kursowe).

W Szkole politechnicznej odbywają się dla każdego z kierunków zawodowych, w §. 2. wskazanych, egzamina państwowe według norm, w tym względzie obowiązujących.

§. 23. W celu stwierdzenia wyższego naukowego uzdolnienia w zawodzie technicznym, względnie w celu uzyskania stopnia akademickiego w tymże zawodzie, odbywają się egzamina dyplomowe.

Za egzamin dyplomowy opłaca się takse, której wysokość ustanawia Minister oświaty.

Na dowód zdanego egzaminu wystawia się dyplom. Prawa i prerogatywy, z uzyskaniem tego dyplomu połączone, będą uregulowane osobnymi postanowieniami.

§. 24. Bliższe postanowienia o egzaminach dyplomowych wydane będą przez Ministra oświaty w drodze rozporządzenia.

Dodatkowe postanowienia tymczasowe w myśl regulaminu z dnia 17. października 1872, l. 12658.

1 Rok akademicki dzieli się na dwa półrocza: zimowe i letnie. Półrocze zimowe trwa od 1. października do 28. lutego, a półrocze letnie od 1. marca do 31. lipca. W czasie od 8. do 27. lipca odbywają się praktyczne pomiary ze słuchaczami geodezyi.

2. Gości dopuszcza się na wykłady tylko wyjątkowo za zezwoleniem Rektora. Jako goście mogą uczęszczać na wykłady tylko ludzie dojrzałego wieku, albo ukończeni słuchacze innej Szkoły politechnicznej lub Uniwersytetu.

3. Oprócz ustaw powszechnych, odnoszących się do studentów w ogóle, obowiązują słuchaczy Szkoły politechnicznej jeszcze oddzielne przepisy dyscyplinarne, które wręczy się każdemu słuchaczowi przy wpisie i których ścisłe przestrzeganie słuchacz słowem honoru przyrzecze.

4. Nowo wstępujący słuchacze zwyczajni do któregośkolwiek Wydziału zawodowego. mają się zgłaszać od 1. do 4. października (włącznie) u Dziekana Wydziału. Słuchacze zwyczajni dawniejsi lub przechodzący z innych równorzędnych instytutów technicznych, jakoteż słuchacze nadzwyczajni, mają się zgłaszać u Dziekana Wydziału zawodowego od 1. do 8. października, względnie od 1. do 4. marca (włącznie).

5. Każdy nowo zgłaszający się słuchacz powinien przedłożyć Dziekanowi wypełnioną kartę wpisową, wykaz dotychczasowych studiów i zatrudnień, jako też podać do zatwierdzenia plan nauk, po czem odbywa się przyjęcie słuchacza w Rektoracie, które trwa do 14. października, względnie do 4. marca włącznie.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może Rektor udzielić przyjęcia w terminie późniejszym, a mianowicie w półroczu zimowym do 31. października, a w półroczu letnim do 15. marca. Po upływie tego terminu można uzyskać przyjęcie od c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty na prośbę należyście uzasadnioną i wniesioną

za pośrednictwem Rektoratu. (Rozporządzenie c. k. Minist. z 17. maja 1894. l. 7236).

6. Abiturycenci szkół średnich zagranicznych, gimnazyów klasycznych lub szkół realnych siedmioklasowych, mogą uzyskać przyjęcie na słuchaczy zwyczajnych; w tym celu mają wnieść za pośrednictwem Rektoratu prośbę do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dołączeniem świadectwa dojrzałości w oryginale i w tłumaczeniu niemieckim. To samo odnosi się do abiturientów rosyjskich szkół realnych sześcioklasowych, jeżeli ci abiturycenci ukończyli nadto z postępem dobrym klasę dopełniającą (siódmą).

7. Za uczęszczanie na wykłady opłaca się takse immatrykulacyjną, czesne i ewentualnie takse za użytkowanie laboratorium chemii ogólnej lub technicznej.

Taksa immatrykulacyjna wynosi 5 zł. w. a. (§. 16. Zasad organizacyi).

Czesne wynosi dla każdego słuchacza zwyczajnego 15 zł. w. a. na półrocze (§. 17. Zasad organizacyi). Słuchacze zaś nadzwyczajni i goście płacą na półrocze tyle zł. w. a. czesnego, ile wynosi liczba godzin wykładów w tygodniu, na jakie się zapisali, przyczem dwie godziny ćwiczeń lub rysunków liczy się za jedną godzinę wykładu. Atoli czesne słuchacza nadzwyczajnego i gościa nie powinno przekraczać 15 zł. Za użytkowanie laboratorium chemii ogólnej lub technicznej opłaca się takse 15 zł. w. a. na półrocze. Od opłaty tej taksy mogą być słuchacze zwyczajni wyjątkowo uwolnieni pod tymi samymi warunkami, jak od opłaty czesnego.

8. Słuchacze zwyczajni, którzy uczęszczali na wszystkie przedmioty naukowe, zawarte w planie nauk dla któregośkolwiek Wydziału zawodowego, mogą żądać absolutorium, potwierdzającego frekwencyą, zachowywanie się i ewentualnie postęp w naukach. Słuchacze nadzwyczajni nie mają tego prawa.

9. Słuchacze nadzwyczajni nie mają prawa do żądania świadectw postępu i absolutoryów, ani też uwolnienia od czesnego i od taksy laboratoryjnej.

PRZEPISY

DLA SŁUCHACZÓW

C. K. SZKOŁY POLITECHNICZNEJ.

I. O przyjmowaniu i wpisie słuchaczy.

1. Kto się po raz pierwszy wpisuje do Szkoły politechnicznej jako słuchacz zwyczajny, ma wypełnić dwie karty wpisowe i książkę legitymacyjną podług instrukcyi, niżej podanej i razem z dokumentami (§. 14. Zasad org.) przedłożyć Dziekanowi Wydziału, na który życzy sobie być przyjętym.

Jeżeli kandydat przedłoży świadectwo dojrzałości ze szkoły realnej, wówczas Dziekan poświadcza kwalifikacją kandydata na jednej karcie, którą razem z podpisaną przez siebie książką legitymacyjną zwraca kandydatowi.

Zwróconą kartę wpisową i książkę legitymacyjną razem z przepisami taksami i marką stemplową na 50 ct. w. a. składa następnie kandydat w Rektoracie. Sekretarz poświadczy w książce legitymacyjnej uiszczenie taks, poczem ją podpisze Rektor i razem z podpisaną przez siebie kartą immatrykulacyjną zwróci kandydatowi z uwagą, aby się zgłosił osobiście u każdego wykładającego i dał sobie to poświadczyć w książce legitymacyjnej.

Kandydatowi, który przedłoży świadectwo dojrzałości z gimnazjum, poleci Dziekan, aby zdał egzamin wstępny z rysunków geometrycznych i odręcznych. To polecenie zapisze na jednym egzemplarzu karty wpisowej i zwróci ją kandydatowi z tą uwagą, aby w Rektoracie złożył takse egzaminacyjną 2 zł w. a. i dał sobie poświadczyć na tej karcie tak zapłacenie powyższej taksy, jako też w swoim cza-

się wynik egzaminu. Po zdaniu egzaminu z rysunków uda się kandydat napowrót do Dziekana, który mu poświadczy kwalifikacją do przyjęcia, jeżeli wynik egzaminu był dobry. Dalszy przebieg taki sam, jak powyżej opisany.

U takich kandydatów, którzy byli już słuchaczami zwyczajnymi Szkoły politechnicznej, zaczyna się akt przyjęcia od poświadczenia Dziekana na karcie wpisowej, że kandydat posiada kwalifikacją odpowiednią.

2. Kandydaci, nie posiadający kwalifikacji na słuchaczów zwyczajnych, chcąc uzyskać przyjęcie jako słuchacze nadzwyczajni Szkoły politechnicznej, zgłoszą się do Dziekana Wydziału, na który zamierzają uczęszczać, wykażą się ukończonym rokiem 18 i potrzebnymi wiadomościami przygotowawczymi i przedłożą wypełnioną podług instrukcyi kartę wpisową i arkusz legitymacyjny, w których powinny być wpisane wszystkie wykłady, na które mają zamiar uczęszczać. Jeżeli dokumenta przedłożone odpowiadają wymaganiom prawnym, wtenczas Dziekan poświadczy na karcie wpisowej kwalifikacją do przyjęcia na poszczególne przedmioty.

Na zasadzie poświadczonej przez Dziekana kwalifikacji, jako też poświadczenia zapłaconych taks, wyda się kandydatowi kartę immatrykulacji.

Słuchacze nadzwyczajni nie mogą się zapisywać jednocześnie na wszystkie wykłady objęte planem nauk dla dotyczącego półrocza i Wydziału.

3. Każdy słuchacz powinien zgłosić się osobiście u profesora, którego wykładu słuchać zamierza i to przed rozpoczęciem wykładu, w czasie przez profesora na to przeznaczonym i na czarnej tablicy ogłoszonym (i to także w tym razie, gdy z jakichbądź powodów nie posiada książki legitymacyjnej, względnie arkusza legitymacyjnego).

4. Profesor może z ważnych przyczyn odmówić słuchaczowi przyjęcia na ćwiczenia lub wykład połączony z ćwiczeniami, które wymagają szczegółowego zajęcia się profesora każdym uczniem i odstąpienia mu jakichś środków naukowych. Słuchaczowi przysługuje jednak prawo odwołania się do Grona profesorów.

5. Jeżeli słuchacz zamierza się wypisać z jakiegokolwiek wykładu, powinien to oznajmić Dziekanowi Wydziału zawodowego najdalej do końca listopada w zimowym, a do końca kwietnia w letnim półroczu. Późniejsze zgłaszania się nie będą pod żadnym warunkiem uwzględnione.

6. Przy wypełnianiu poszczególnych rubryk książki legitymacyjnej lub arkusza legitymacyjnego, należy się ściśle trzymać następującej instrukcji:

II. O książkach i arkuszach legitymacyjnych.

1. Książka legitymacyjna obejmuje dziesięć stron i ma słuchaczowi wystarczyć na cały czas studyów akademickich. Z tego powodu należy wypełnić w jednym półroczu naukowym tylko jedną stronę.

2. W rubryce „Wykaz lekcji” zapisuje się oddzielnie każdy przedmiot wykładu, i oddzielne ćwiczenia, lub repetytorya, z tym przedmiotem połączone. W rubryce „liczba godzin w tygodniu” uwidacznia się w odpowiedniej kolumnie liczbę godzin, przeznaczonych na wykład lub ćwiczenia i rysunki.

3. W wypisywaniu tytułów lekcji należy używać tych samych wyrazów, jakie są podane w planie naukowym, umieszczonym w programie.

4. Wykaz lekcji w książce legitymacyjnej musi się najdokładniej zgadzać z wykazem na kartach wpisowych, potwierdzonych przez Dziekana Wydziału zawodowego.

5. Po podpisie Sekretarza w rubryce „Potwierdzenie przyjęcia przez Rektorat”, nie wolno w książce legitymacyjnej nic więcej dopisywać.

6. Książka legitymacyjna jest dokumentem publicznym, przeto nie wolno słuchaczowi samowolnie czynić w niej poprawek, dodatków lub uwag, a tem mniej przemazywać lub skrobać.

Gdyby się okazała konieczna potrzeba jakiej zmiany, słuchacz ma zgłosić się do Dziekana Wydziału zawodowego.

7. Powyższe przepisy tyczą się w zupełności także arkuszy legitymacyjnych dla słuchaczy nadzwyczajnych.

8. W inny sposób sporządzone książki lub arkusze legitymacyjne nie będą przyjmowane w Rektoracie.

III. O kartach legitymacyjnych *).

§. 1. Z początkiem roku naukowego 1893/94, zostały wprowadzone karty legitymacyjne dla wszystkich słuchaczy Szkoły politechnicznej.

§. 2. Każdy słuchacz zwyczajny c. k. Szkoły politechnicznej obowiązany jest złożyć przy wpisie w Rektoracie swoją fotografię w formacie wizytowym (rozmiary 62/105 $\frac{m}{m}$), poczem otrzyma bezpłatnie kartę legitymacyjną koloru popielatego na odwrotnej stronie fotografii przyklejoną.

§. 3. Na karcie zwyczajnego słuchacza będzie wydrukowany następujący tekst:

C. k. Szkoła politechniczna we Lwowie.

L . . .

*Karta legitymacyjna
ważna do 15. października 189.*

Pan

*w c. k. Szkole politechnicznej
we Lwowie dnia 189.*

Własnoręczny podpis okaziciela

Rektor.

U dołu w środku fotografii będzie wyciśnięta urzędowa pieczęć:
„*C. k. Szkoła poli'echniczna we Lwowie*“.

§. 4 Karta słuchacza nadzwyczajnego formatu 90/125 $\frac{m}{m}$, a koloru białego będzie miała na przedniej stronie tekst następujący:

C. k. Szkoła politechniczna we Lwowie.

L . . .

*Karta legitymacyjna
ważna do 15. października 189*

Pan

jest wpisany jako słuchacz nadzwyczajny Wydziału w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie dnia 189

Rektor.

*) Regulamin o „kartach legitymacyjnych“ uchwalony na posiedzeniu Grona profesorów dnia 27. października 1893, zatwierdzony został rozporządzeniem Wys. c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 27. grudnia 1893 l. 26.611.

Na odwrotnej zaś stronie słowa :

Dla sprawdzenia tożsamości osoby własnoręczny podpis okaziciela.

§. 5. Karta legitymacyjna służy na przeciąg roku szkolnego i zawsze przy wymianie na kartę nową winna być zwrócona karta za ubiegły rok szkolny. Słuchaczom zwyczajnym będzie wydana nowa karta legitymacyjna, naklejona na karcie zwróconej, a zaopatrzonej fotografią.

§. 6. Karty legitymacyjne, należycie wypełnione, będą wydawane w kancelaryi Rektoratu. Słuchacz, odbierając kartę, kładzie na niej w przytomności urzędnika własnoręczny podpis i potwierdza odbiór teje w katalogu przyjęcia.

§. 7. Duplikaty zgubionych kart będą wydawane tylko na mocy zezwolenia Rektoratu na wniesione podanie należycie ostemplowane i za opłatą 50 centów.

§. 8. Każdy słuchacz obowiązany jest kartę legitymacyjną zawsze mieć przy sobie i okazać ją lub oddać Władzy na każde żądanie.

§. 9. Nadużycie lub sfałszowanie karty legitymacyjnej pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną, niezależnie od odpowiedzialności karnej.

§. 10. O zaprowadzeniu kart legitymacyjnych zostaną zawiadomione władze polityczne, a przepisy niniejsze, wraz z ewentualnie użytymi przywilejami dla okazicieli kart, będą z początkiem każdego roku w sposób zwykły ogłaszane.

IV. O uwolnieniu od czesnego.

1. Od całego czesnego mogą być uwolnieni :

- a) Słuchacze nowowstępujący do Szkoły politechnicznej po ukończeniu szkoły realnej lub gimnazjum, jeżeli zdali egzamin dojrzałości z odznaczeniem i otrzymali z pilności i obyczajów stopnie bardzo dobre.
- b) Słuchacze dawniejsi, lub przechodzący do Szkoły politechnicznej z innych równorzędnych instytutów technicznych, jeżeli w poprzedzającym półroczu otrzymali stopnie bardzo dobre z pilności i obyczajów i okazali w naukach postęp dobry. Dla udowodnienia tego postępu należy się wykazać potwierdzeniem frekwencji ze wszystkich przedmiotów słuchanych i przedłożyć świadectwa egzaminów kursowych lub kolokwiów z postępem co najmniej dostatecznym ze wszystkich, a przynajmniej z głó-

wniejszych przedmiotów *), na które się słuchacz wpisał w półroczu upłynionem. Przy ocenieniu ogólnego postępu każde świadectwo będzie obliczone liczbą punktów, zależną od liczby tygodniowej godzin wykładowych z danego przedmiotu i od uzyskanego stopnia. Przytem liczy się jedną godzinę wykładu w tygodniu za punkt jeden, dwa, trzy lub cztery stosownie do uzyskanego przy egzaminie lub kolokwium stopnia dostatecznego, dobrego, bardzo dobrego lub celującego. Świadectwa z rysunków i ćwiczeń wchodzą w rachunek tylko z połową liczby godzin przeznaczonych na nie w tygodniu.

Ogólny postęp uznaje się za dobry, jeżeli liczba punktów razem wzięta wynosi co najmniej 40 **).

Świadectw z przedmiotów powtórnie słuchanych, z których słuchacz już zdał egzamin w jednym z poprzednich półroczy z postępem przynajmniej dobrym, nie będzie się uwzględniało.

W obu wypadkach a) i b) potrzeba nadto udowodnić, że tak słuchacz sam, jako też jego rodzice są rzeczywiście ubodzy. Świadectwo ubóstwa, wydane przez urząd gminy, do której przynależy petent i jego rodzice, nie powinno być dawniejszem nad rok jeden ***).

2. Od połowy czesnego mogą być uwolnieni:

a) Słuchacze, którzy warunkom wymienionym w ustępie poprzedzającym, uczynili zadość w przybliżeniu.

*) Przez główniejsze rozumie się te przedmioty, które w myśl §§. 2. i 3. przepisów egzaminacyjnych są przedmiotami egzaminów rządowych.

**) Wysokie c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia rozporządzeniem z dnia 19. września 1895 l. 20.220, postanowiło zgodnie z wnieskiem Grona profesorów, że na latach, w których liczba godzin obowiązkowych nie dosięga 20tu tygodniowo, uważa się postęp za „dobry“, gdy liczba uzyskanych jednostek równa się conajmniej podwójnej liczbie godzin obowiązkowych, licząc dwie godziny rysunków lub ćwiczeń za jedną godzinę wykładu.

***) Wysokie c. k. Ministerstwo wyz. i ośw. rozporządzeniem z dnia 28. lutego 1894 l. 2.487 postanowiło nadto :

1. Słuchacze, którzy zdali I. egzamin rządowy z dobrym postępem, lub też otrzymali certyfikat I. egzaminu rządowego, mogą, udowodniwszy przytem swą niezamożność, już przez to samo w piątym półroczu swych studyów być uwolnieni od całego czesnego.

2. Ci słuchacze piątego lub wyższych półroczy swych studyów, którzy nie zdali I. egzaminu rządowego, lub nie otrzymali certyfikatu I. egzaminu rządowego, albo też nie mogą się wykazać wszystkimi świadectwami kursowemi I. egzaminu rządowego, — nie mogą być uwolnieni od całego czesnego.

b) Słuchacze, którzy przerwali studia, wszelako nie dłużej nad jeden rok, jeżeli przed przerwą dopełnili warunków, wymienionych w ustępie 1.

3. Pobieranie stypendyów nie uprawnia do uwolnienia od czesnego, wszelako można także stypendystów uwolnić od całego lub połowy czesnego, jeżeli z uwagi na nieznaczność stypendyum podchodzą pod kategorie, wymienione w ustępach 1. i 2.

4. Chcący uzyskać uwolnienie od całego, lub połowy czesnego, mają wręczyć Dziekanowi odpowiedniego Wydziału podanie, wystosowane do Grona profesorów Szkoły politechnicznej między 1. a 14. października w zimowym, a między 1. a 10. marca w letnim półroczu. Do podania należy dołączyć świadectwa potrzebne na zasadzie ustępów 1. i 2. i wymienić w niem, czy petent w półroczu ubiegłym był uwolniony od czesnego, czy też nie, jako też, czy pobiera jakie stypendyum.

5. Dziekan otrzymawszy podanie, oznacza bezpośrednio na karcie wpisowej, czy według jego mniemania prośba ma należyte uzasadnienie do uwolnienia od opłaty całego, lub połowy czesnego.

6. Odpowiednio do tego tymczasowego orzeczenia może nastąpić przyjęcie słuchacza na półrocze bez opłaty czesnego, lub za opłatą połowy czesnego (względnie taksy laboratoryjnej).

7. Ostateczne załatwienie podań przez Grono profesorów, przeciw któremu nie ma żadnego rekursu, nastąpi w ciągu miesiąca października, względnie marca, i jest ważne tylko na przeciąg jednego półrocza, dla tego należy wносить podania o uwolnienie na każde półrocze oddzielnie.

8. Po ogłoszeniu uchwały Grona profesorów, dotyczącej uwolnień, petenci w razie przychylniej rezolucyi, mają obowiązek niezwłocznie przedłożyć w kancelaryi Rektoratu swoje książki legitymacyjne, celem zapisania w nich uzyskanego uwolnienia; w razie zaś odmownej odpowiedzi mają najdalej w 14 dniach zapłacić tak czesne, jako też taksę laboratoryjną, lub uzupełnić zapłatę, uskuteczniłą tylko w połowie.

9. Po upływie tego terminu, Rektorat wykreśla z katalogów tych z pomiędzy wymienionych w ustępie poprzedzającym słuchaczy, którzy do tego terminu nie złożyli należnych opłat, podaje spis wykreślonych do wiadomości Grona profesorów, i ogłasza go na czarnej tablicy z uwagą, że ci słuchacze mimo to są ustawami obowiązani do złożenia zaległych opłat, i że się ich uiszczenia żą-

dać będzie w razie powtórnego zapisania się tych słuchaczy do Szkoły politechnicznej.

10. Słuchacze, którzy nie wnieśli podania o uwolnienie od czesnego i taks laboratoryjnych, lub których podania, jako nieuzasadnione, przez Dziekana nie zostały uwzględnione, wnoszą te opłaty bezwarunkowo przy wpisie, a zatem najdalej po dzień 14. października w półroczu zimowym, a po dzień 10. marca w półroczu letniem.

11. Wyjątkowo mogą być słuchacze pod tymi samymi warunkami uwolnieni od taksy laboratoryjnej.

V. O pobieraniu stypendyum.

Słuchacz pobierający stypendyum, może uzyskać od Rektora potwierdzenie kwitu na stypendyum tylko pod tym warunkiem, jeżeli z końcem półrocza wykaże się potwierdzeniem frekwencji ze wszystkich przedmiotów słuchanych i zda kolokwia lub egzamina z postępowaniem przynajmniej dostatecznym ze wszystkich, a przynajmniej z główniejszych przedmiotów, na które się wpisał w półroczu upłynionem.

Ogólny postępowanie uważa się za dobry, jeżeli liczba punktów razem wzięta wynosi co najmniej 40.

VI. O potwierdzeniu frekwencji i widymowaniu książek i arkuszy legitymacyjnych.

1. Frekwencją z odpowiednim stopniem pilności potwierdza się w ostatnich tygodniach półrocza naukowego.

2. Jeżeli z wykładem połączone są ćwiczenia lub rysunki, frekwencją potwierdza się oddzielnie z wykładu, a oddzielnie z ćwiczeń lub rysunków.

3. Słuchacze są obowiązani brać udział we wszystkich ćwiczeniach, jakie profesorowie uznają za potrzebne urządzić. Słuchacze nie biorący w nich udziału, albo okazujący w swoich odpowiedziach lub wypracowaniach, że z wykładu nie odnieśli dostatecznej korzyści, nie otrzymują potwierdzenia frekwencji z tego przedmiotu.

4. Chcący zdawać egzamin kursowy lub kolokwium, musi mieć potwierdzoną frekwencyą tak z wykładu, jako też z ćwiczeń i rysunków.

5. Kurs (rok naukowy) tylko wówczas poczytuje się za ważny, jeżeli obejmuje przynajmniej dziesięć godzin wykładu lub odpowiednią liczbę godzin, ćwiczeń albo rysunków.

Ważność kursu stwierdza (zawidymuje) z końcem półroczna naukowego Dziekan swoim podpisem w książce lub na arkuszu legitymacyjnym.

W tych zaś przypadkach, w których egzamin kursowy nie mógł się odbyć w tem samem półroczu, lub też jeżeli z jakichkolwiek powodów potwierdzenie frekwencyi nie mogło nastąpić w terminie przepisany, tę widymacyą można uzyskać w następującem półroczu, jednakże nie później, jak do końca pierwszego miesiąca półroczu następującego.

Późniejsze zgłoszenie się o widymacyą tylko wyjątkowo będzie mogło być uwzględnione przez Grono profesorów na prośbę pisemną, należycie ostemplowaną, z podaniem powodów zwłoki.

6. Do uwolnienia od czesnego i do potwierdzenia kwitu stypendyjnego potrzebną jest widymacya poprzedniego półroczu.

7. Dziekan nie widymuje półroczu, jeżeli poprzednie półrocze nie jest jeszcze widymowane.

8. Nie wydaje się świadectw z egzaminów kursowych, dopóki odnośnie półroczu nie są widymowane.

9. Do uwolnienia od czesnego przez Grono ważne są tylko postępy zapisane w książce legitymacyjnej.

PRZEPISY

o egzaminach i świadectwach w Szkołach Politechnicznych.

(Rozporządzenie c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty
z dnia 12. lipca 1878 p. l. 10.951).

A. Egzaminy rządowe.

§. 1.

W celu doświadczenia nabytej przez słuchaczy Szkoły politechnicznej biegłości w techniczno-zawodowym wykształceniu, odbywać się będą egzaminy rządowe, a mianowicie:

- pierwszy, czyli ogólny z nauk przygotowawczych,
- drugi, czyli egzamin zawodowy z przedmiotów, należących do obranego specjalnie zawodu technicznego.

§. 2.

Przedmiotami pierwszego (ogólnego) egzaminu rządowego są:

a) Na Wydziale Inżynieryi:

Matematyka (I. i II. kurs), geometria wykreślna, fizyka ogólna i techniczna, mechanika teoretyczna (statyka, dynamika, nauka o sprężystości i wytrzymałości, hydraulika), rysunki odręczne i rysunki techniczne.

b) Na Wydziale Budownictwa lądowego:

Matematyka (I. kurs), geometria wykreślna, fizyka ogólna i techniczna, mechanika teoretyczna (statyka, dynamika, nauka o sprężystości i wytrzymałości), rysunki architektoniczne, geodezya niższa, rysunki odręczne (I. i II. kurs).

c) Na Wydziale Budowy maszyn :

Matematyka (I. i II. kurs), geometrya wykreslna, fizyka ogólna i techniczna, mechanika teoretyczna (statyka, dynamika, nauka o sprężystości i wytrzymałości, hydraulika), rysunki odręczne i rysunki techniczne.

d) Na Wydziale Chemiczno-technicznym :

Matematyka (I. kurs), fizyka ogólna i techniczna, mineralogia, chemia ogólna (mineralna i organiczna), encyklopedia mechaniki i nauki o maszynach.

§. 3.

Przedmiotami drugiego egzaminu rządowego są :

a) Na Wydziale Inżynieryi :

Geologia (I. i II. kurs), encyklopedia maszyn, encyklopedia chemii mineralnej i organicznej, geodezya niższa i wyższa, statyka budowli, budownictwo I., (nauka o materiałach budowlanych i konstrukcyach budowniczych), budownictwo kolejowe, budowa dróg, budownictwo wodne, budowa mostów i kolei żelaznych, ustawy budownicze i kolejowe, buchalterya.

b) Na Wydziale Budownictwa lądowego :

Geologia I. kurs (petrografia), statyka budowli, encyklopedia nauk inżynierskich, encyklopedia maszyn, ustawy budownicze, historia architektury, encyklopedia chemii mineralnej i organicznej, rysunki ornamentalne i modelowanie, budownictwo I. (nauka o materiałach budowlanych i konstrukcyach budowniczych), budownictwo II.

c) Na Wydziale Budowy maszyn :

Geodezya niższa, encyklopedia budownictwa, encyklopedia nauk inżynierskich, encyklopedia chemii mineralnej i organicznej, technologia mechaniczna, teoria maszyn, budowa maszyn, buchalterya.

d) Na Wydziale Chemiczno-technicznym.

Towaroznawstwo, encyklopedia budownictwa, chemia analityczna, technologia chemiczna i chemia rolnicza.

§. 4.

Przy pierwszym (ogólnym) egzaminie rządowym, komisya uwzględni wyniki zdanych przez kandydata egzaminów kursowych, Komisya może z reguły uwolnić kandydata od egzaminu z tych przedmiotów, z których kandydat przy egzaminie kursowym uzyskał postępowanie „dobry” lub lepszy.

Jeżeli kandydat uzyskał taką notę ze wszystkich przedmiotów, w takim razie może być zupełnie uwolniony od egzaminu. Wszelako komisya egzaminacyjna ma prawo w każdym razie zażądać od kandydata zdania egzaminu z jednego, lub ze wszystkich przedmiotów, pomimo przedłożenia świadectw egzaminu kursowego.

§. 5.

Znajomość niektórych nauk drugiego egzaminu rządowego należy udowodnić świadectwami egzaminu kursowego, które to świadectwa mają być uzyskane przed zgłoszeniem się do drugiego egzaminu rządowego, a mianowicie:

a) Na Wydziale Inżynierji:

Z geologii (I. i II. kurs), statyki budowli, encyklopedji maszyn, encyklopedji chemii mineralnej i organicznej, buchalterji, ustaw budowniczych i kolejowych.

b) Na Wydziale Budownictwa lądowego:

Z geologii I. kurs (petrografji), statyki budowli, encyklopedji nauk inżynierskich, encyklopedji maszyn, ustaw budowniczych, historii architektury, encyklopedji chemii mineralnej i organicznej, rysunków ornamentalnych i modelowania.

c) Na Wydziale Budowy maszyn:

Z encyklopedji budownictwa, encyklopedji nauk inżynierskich, geodezji niższej, encyklopedji chemii mineralnej i organicznej, buchalterji.

d) Na Wydziale Chemiczno-technicznym:

Z towaroznawstwa i encyklopedji budownictwa.

Pierwszy (ogólny) egzamin rządowy.

§. 6.

Przy pierwszym (ogólnym) egzaminie rządowym sprawują urząd egzaminatorów profesorowie, a według potrzeby (§. 7.) także docenci

Szkoły politechnicznej, wykładający te przedmioty, z których ma się odbywać egzamin.

Kierownictwo egzaminu należy do Dziekana, a w razie przeszkody do jego poprzednika w urzędzie (Prodziekana) tego Wydziału, do którego egzaminand należy.

Przewodniczący ma prawo, lecz nie obowiązek, z każdego przedmiotu zadawać kandydatowi pytania. Jeżeli do tego samego przedmiotu ustanowionych jest dwu lub więcej egzaminatorów, wówczas zasiadają oni kolejno przy egzaminie.

§. 7.

Według potrzeby Minister oświaty ustanawia nadzwyczajnych egzaminatorów na wniospek, podany przez Grono profesorów bądź z własnej inicjatywy, bądź wskutek polecenia ministerjalnego.

Egzaminatorowie nadzwyczajni bywają kolejno powoływani przy egzaminach na przemianę ze zwyczajnymi.

§. 8.

Minister oświaty może do egzaminów delegować komisarzy rządowych, którym służy prawo zadawania pytań.

§. 9.

Do pierwszego ogólnego egzaminu rządowego przystępuje się z końcem czwartego lub w ciągu piątego półrocza.

Terminem zwyczajnym tego egzaminu są ostatnie tygodnie półrocza letniego i pierwsze tygodnie półrocza zimowego, terminem nadzwyczajnym zaś ostatni tydzień półrocza zimowego.

W terminie nadzwyczajnym tylko tacy kandydaci mogą w regule być przypuszczeni do egzaminu, których reprobowano przy egzaminie odbytym w terminie lipcowym lub październikowym, i którym nieznaczono dłuższej zwłoki do powtórzenia egzaminu.

Wyjątkowo przypuści się do ogólnego egzaminu w tym terminie także takich kandydatów, którzy w czasie przepisany zgłosili się do egzaminu w terminie październikowym *) lecz bez własnej winy nie mogli w tym terminie przystąpić do egzaminu. Wszelako tacy kandydaci mają usprawiedliwić przed egzaminem swoją nieobecność w terminie przepisany i upraszać o przypuszczenie do egza-

*) Słuchacze tacy muszą mieć już przedtem warunki potrzebne do przystąpienia do tego egzaminu (rozp. z 8. lutego 1894. l. 2138, oraz §§. 18. i 19. rozp. z 12. kwietnia 1889, dotyczące służby jednorocznej).

minu w terminie nadzwyczajnym. Na takie wyjątkowe przypuszczenie do egzaminu w terminie nadzwyczajnym może zezwolić tylko Minister oświaty na wniosek Grona profesorów, podany w porozumieniu z Dziekanem dotyczącego Wydziału.

Jeżeli Grono profesorów i Dziekan zgodnie się oświadczą przeciw przypuszczeniu, w takim razie odmawia się prośbie kandydata, któremu przeciw takiemu orzeczeniu nie przysługuje prawo rekursu.

Co do sposobów postępowania w razie innych podobnych, a wyjątkowych przypuszczeń do egzaminu, mają być odpowiednio zastosowane postanowienia reskryptu ministeryalnego z dnia 31. października 1877. l. 9087 (Dz. rozp. min. nr. 28*).

§. 10.

Do zdawania pierwszego egzaminu rządowego kandydat powinien się zgłosić w tej Szkole politechnicznej, w której w owym czasie (to znaczy w czasie przystąpienia do I. egzaminu rządowego) jest immatrykulowany.

§. 11.

O przypuszczenie do pierwszego egzaminu rządowego kandydat ma wnieść pisemną prośbę do Dziekana swego Wydziału, załączając potrzebne dowody.

Tymi dowodami są:

1. Karta immatrykulacji.
2. Świadcstwo egzaminu dojrzałości lub dokument zastępujący miejsce tego świadectwa.
3. Książka legitymacyjna, a względnie dowód, że kandydat przynajmniej przez cztery półrocza był wpisany jako słuchacz zwyczajny Szkoły politechnicznej albo zakładu jej równorzędnego, i że

*) §. 2. tego rozporządzenia brzmi: „Do egzaminu w nadzwyczajnym terminie może być przypuszczony tylko ten kandydat, który udowodni w sposób wykluczający wszelką wątpliwość, że nie z własnej winy i wskutek nie dających się usunąć przeszkód w terminie październikowym do egzaminu nie mógł przystąpić. Jeżeli powodem nieprzystąpienia do egzaminu była choroba, dandydat musi w tym razie przedstawić świadectwo lekarskie, potwierdzone przez protomedyka lub lekarza powiatowego. Wszelako takie świadectwo nie daje jeszcze bezwarunkowo prawa do przypuszczenia do egzaminu w terminie nadzwyczajnym. Wreszcie tylko ci kandydaci mogą żywić nadzieję że, prośby ich będą uwzględnione, których zachowanie się odpowiadało zawsze przepisom akademickim i którzy prawidłowo uczyli się na wykłady“.

na wszystkie przy pierwszym egzaminie rządowym wyznaczone przedmioty uczęszczał. Kandydat z Wydziału chemiczno-technicznego udowodni nadto, że uczęszczał na wykłady chemii analitycznej i przez dwa półrocza pracował w laboratorium z odpowiednim skutkiem.

Oprócz tego kandydat ma przedłożyć w formie należycie uwierzytelnionej prace rysunkowe i inne, przepisane planem nauk dla dotyczącego Wydziału, a względnie udowodnić, iż sam je wykonał.

Wszystkie powyższe dokumenta należy przedłożyć w oryginale i podczas odbywania aktu egzaminacyjnego muszą się one znajdować w sali egzaminacyjnej.

§. 12.

Do ogólnych egzaminów rządowych, mających się odbyć w terminie lipcowym, należy się zgłaszać w czasie od 15. maja do 15. czerwca, do egzaminów zaś, mających się odbyć w terminie październikowym, należy się zgłaszać w miesiącu lipcu.

Kandydaci, reprobowani w jednym z powyższych terminów, a którzy chcą być znowu przypuszczeni do pierwszego egzaminu rządowego w terminie nadzwyczajnym, mają wnieść prośbę o to przynajmniej trzy tygodnie przed upływem półrocza zimowego.

§. 13.

Dziekan rozpatruje prośbę i załączniki, a jeżeli nie zachodzą żadne przeszkody co do przypuszczenia do egzaminu, pisze zezwolenie na wniesionem podaniu.

§. 14.

W razie nieznacznych wątpliwości, któreby kandydat mógł niezwłocznie sam usunąć, należy kandydatowi udzielić odpowiednich wskazówek, w przypadkach zaś wątpliwych należy rzecz przedłożyć Gronu profesorów do rozstrzygnięcia.

Jeżeli Grono profesorów odmówi kandydatowi przypuszczenia do pierwszego egzaminu rządowego, wolno kandydatowi odwołać się do Ministerstwa oświaty.

§. 15.

Po zamknięciu terminu zgłoszeń Dziekan ułoży wykaz abecadłowy kandydatów, którzy mają być przypuszczeni do egzaminu.

§. 16.

Dziekani oceniają wspólnie według liczby egzaminatorów, ażali bez znacznego uszczerbku dla wykładów wystarczy ustanowienie jednej komisji, lub też, czy potrzeba będzie ustanowić dwie lub więcej komisji specjalnych, jednocześnie egzaminujących, a ewentualnie powołać także egzaminatorów nadzwyczajnych (§. 7).

W ostatnim przypadku Dziekani oznajmia o tem Gronu profesorów, celem przedłożenia Ministerstwu odpowiednich w tej mierze wniosków.

Dziekani układają wspólnie liczbę dni egzaminowych i w wykazie kandydatów dopisują dzień, w którym kandydat ma przystąpić do egzaminu, w razie zaś, jeżeli ustanowiono dwie lub więcej komisji egzaminacyjnych dopisują także numer komisji, do której każdy z kandydatów ma się zgłosić.

Dziekani ogłaszają pomieniony wykaz na czarnej tablicy, a w razie potrzeby ogłaszają go także w salach wykładowych.

Drugi (zawodowy) egzamin rządowy.

§. 17.

Do odbywania egzaminów zawodowych ustanawia Minister oświaty przy każdej Szkole politechnicznej osobne komisye egzaminacyjne dla każdego Wydziału, a to na wniosek Grona profesorów.

§. 18.

Komisya składa się z prezesa i stosownie do okoliczności z jednego lub dwu zastępców prezesa (wiceprezesów), tudzież z tylu komisarzy egzaminacyjnych, ilu ich wymaga potrzeba ze względu na liczbę kandydatów i na konieczność częstszej zmiany w zwolywaniu komisyj specjalnych.

Prezes, mianowani zastępcy i komisarze egzaminacyjni stanowią komisję główną.

Z pomiędzy nich prezes według własnego zdania ustanawia komisye do poszczególnych aktów egzaminu (komisye specjalne).

§. 19.

Na komisarzy egzaminacyjnych należy wybierać przedewszystkiem profesorów i docentów dotyczącej Szkoły politechnicznej, tudzież

znakomitych mężów zawodowych, nie należących do grona Szkoły politechnicznej.

Każdy profesor lub urzędnik, powołany do sprawowania tych czynności, jest obowiązany do ich przyjęcia.

§. 20.

Prezes i jego zastępcy są zarazem egzaminatorami. W razie przeszkody zastępuje prezesa wiceprezes, wiceprezesa zaś najstarszy w służbie z obecnych członków komisji egzaminacyjnej.

§. 21.

Do egzaminu zawodowego można przystąpić dopiero w ostatnich tygodniach ostatniego półrocza, przepisanego planem nauk dla dotychczasowego Wydziału.

§. 22.

Egzamina zawodowe nie odbywają się w pewnych terminach, lecz można je zdawać w ciągu całego roku naukowego, z wyjątkiem feryj jesiennych i tych feryj, które wśród roku naukowego przypadają.

§. 23.

Kandydat może zdawać egzamin zawodowy przed jakąkolwiek komisją egzaminacyjną.

Wszelako kandydat reprobowany może powtórzyć egzamin tylko przed komisją tej Szkoły politechnicznej, w której go reprobowano.

§. 24.

O przypuszczenie do drugiego egzaminu rządowego kandydat powinien wnieść pisemną prośbę do prezesa dotyczącej komisji, załączając potrzebne dokumenta.

Dokumentami tymi są:

1. Książka legitymacyjna, a względnie dowód, że kandydat:

- a) od czasu zdanego z dobrym skutkiem pierwszego egzaminu rządowego był wpisany jako słuchacz zwyczajny Szkoły politechnicznej przez sześć lub przez cztery półrocza, stosownie do tego, czy uczęszczał na Wydział Inżynieryi lub Budownictwa lądowego, czy też na Wydział Budowy maszyn lub Chemiczno-techniczny;

b) uczęszczał na wszystkie dla dotyczącego Wydziału przepisane wykłady.

2. Świadcstwo zdanego pierwszego egzaminu rządowego, względnie certyfikat zastępujący miejsce tego świadcstwa (§. 37).

3. Świadcstwo postępu z przedmiotów przepisanych §. 5.

Prócz tego kandydat ma przedłożyć należyście uwierzytelnione prace naukowe i inne, względnie udowodnić, iż sam je wykonał.

Powyższe dokumenta muszą być przedłożone w oryginale i podczas egzaminu muszą być przystępne komisji.

§. 25.

Prezes wyznacza termin egzaminów w każdym przypadku z osobna.

Prezes ma się jednak zwyczajnie trzymać tego porządku, w jakim kandydaci zgłaszali się do egzaminu.

§. 26.

Jeżeli prezes odmówi kandydatowi przypuszczenia do drugiego egzaminu rządowego, natenczas kandydatowi przysługuje prawo odwołania się do Ministerstwa oświaty.

§. 27.

Egzamin zawodowy składa się z egzaminu praktycznego i teoretycznego. Pierwszy powinien się odbyć przed drugim.

Przy egzaminie praktycznym, kandydaci Wydziału Inżynieryi, Budownictwa lądowego i Budowy maszyn mają wypracować elaborat na zadany temat; na Wydziale Chemiczno-technicznym zaś mają wykonać pracę chemiczno-techniczną.

Tematy przy egzaminie praktycznym należy tak wybierać, aby kandydatom podać sposobność do okazania biegłości we wszystkich głównych przedmiotach egzaminu.

Tematy, mające być zadane, układa komisya egzaminacyjna, przeznaczając oraz egzaminatora, pod którego nadzorem kandydat ma wypracować elaborat.

Wypracowanie elaboratu ma być uskutecznione w lokalnościach Szkoły politechnicznej i w czasie nie przekraczającym ośmiu dni.

Jeżeli kandydat przy egzaminie praktycznym odpowiedział wymaganiom prawnym, o czem orzeka komisya, natenczas przypuści się go do egzaminu teoretycznego. Jeżeli zaś kandydat nie uczynił

zadość tym wymaganiom, w takim razie ma ponownie przystąpić do egzaminu praktycznego w terminie, który mu komisya wyznaczy.

§. 28.

Przy drugim egzaminie rządowym można uwzględnić przedłożone świadectwa egzaminów kursowych, jeżeli świadectwa zawierają postęp „dobry“ lub lepszy.

Atoli egzamin praktyczny należy zdawać w całym zakresie a tylko egzamin teoretyczny może być skrócony na zasadzie dobrych świadectw z egzaminów kursowych.

Przepisy wspólne odnoszące się do obu egzaminów rządowych.

§. 29.

Każdy kandydat jest obowiązany stawić się do egzaminu tego dnia, który mu wyznaczono. Jeżeli zaś nie przybędzie na termin, poniesie wynikającą stąd szkodę.

Wszyscy kandydaci, którym ten sam dzień wyznaczono do zdawania egzaminu, powinni dnia tego przybyć przed rozpoczęciem egzaminu i pozostać aż do jego ukończenia.

§. 30.

Zamiana dni egzaminowych pomiędzy dwoma lub kilkoma kandydatami może nastąpić tylko za zezwoleniem przewodniczącego (Dziekana, Prezesa), atoli w razie ustanowienia dwu komisyj specjalnych może być zmiana dozwolona tylko pod tym warunkiem, jeżeli to nie pociąga za sobą także zmiany oddziału komisji, przeznaczonego poprzód dla kandydatów.

§. 31.

Egzamina z poszczególnych przedmiotów odbywają się ustnie, a stosownie do przedmiotu także piśmiennie (graficznie) pod nadzorem. Przy egzaminie piśmiennym (graficznym) komisya egzaminacyjna ma prawo uwzględnić odpowiednio także przedłożone elaboraty z czasu studyów kandydata, z zachowaniem jednak wszelkich ostrożności przeciw podsuwaniu obcej pracy. Podczas trwania egzaminu ustnego mają być obecni: przewodniczący, tudzież większość egzaminatorów.

Równocześnie nie można egzaminować więcej niż dwu kandydatów. Egzamin ustny z jednego przedmiotu może trwać najdłużej godzinę.

§. 32.

Egzamina ustne odbywają się publicznie. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej powinni zarządzić co należy, aby zapobiec naruszeniu spokoju i porządku, co by uchybiało godności i ważności aktu, lub niekorzystnie wpływało na swobodę umysłu kandydatów. Przewodniczący powinni wydalić naruszającego spokój, a w razie potrzeby zarządzić nawet opróżnienie sali, w której się egzamin odbywa.

§. 33.

Przy obradach i głosowaniu komisji nad wynikiem odbytego egzaminu jawność jest wykluczona.

Komisja roztrząsa naprzód całkowity wynik egzaminu, a po objawieniu zdania przez każdego z egzaminatorów, czy egzamin ze swego przedmiotu uznaje za zdany, czy też nie, komisja orzeka, czy kandydat jest aprobowany, czy reprobowany.

Żaden egzamin rządowy nie może być uważany za zdany, przy którym kandydat choćby z jednego przedmiotu (§. 34.) nie odpowiedział wymaganiom prawnym. Jeżeli kandydat nie odpowie z więcej przedmiotów niż jednego, komisja orzeka głosowaniem o terminie przed upływem którego kandydat nie może być przypuszczony do powtórzenia egzaminu rządowego.

Wynik egzaminu z poszczególnych nauk oznacza się notami: „celujący“, „bardzo dobry“, „dobry“, „dostateczny“ i „niedostateczny“, który to wynik egzaminator zapisuje w osobnym protokole, przyczem także uwzględnia się odpowiedź na pytania, zadawane przez przewodniczącego lub komisarza rządowego (§. 8).

Na zasadzie oceny wyników egzaminu z poszczególnych przedmiotów, komisja orzeka ostateczną notę, czy kandydat okazał się przez zdany egzamin jako „uzdolniony“, czy też „znamienicie uzdolniony“, przytem uwzględnia się także noty, uzyskane przy egzaminach kursowych.

§. 34.

Jeżeli kandydat tylko w jednym przedmiocie nie odpowiedział wymaganiom, wówczas może być przypuszczony do poprawienia niezdanego egzaminu z tego przedmiotu po upływie terminu dwumiesięcznego.

Jeżeli przy tym egzaminie otrzyma znowu notę „niedostateczną“, może być ponownie przypuszczony do poprawienia egzaminu po upływie czterech miesięcy.

Każdy taki egzamin poprawczy musi się odbywać w ustawicznej obecności przewodniczącego dotyczącej komisji egzaminacyjnej, a w razie interwencji komisarza rządowego przy pierwszym egzaminie (§. 8.), także w obecności tego komisarza.

§. 35.

Jeżeli kandydat z więcej przedmiotów, niż jednego nie odpowiedział wymaganiom, natenczas może być przypuszczony tylko do powtórzenia całego egzaminu, którego termin oznaczy komisya.

Termin powtórzenia niezdanego w lipcu lub październiku ogólnego egzaminu rządowego może byćznaczony albo na najbliższy termin nadzwyczajny (koniec półrocza zimowego), albo na najbliższy termin lipcowy; termin zaś powtórzenia niezdanego w terminie nadzwyczajnym (koniec półrocza zimowego) pierwszego egzaminu rządowego może byćznaczony albo w najbliższym terminie zwyczajnym, albo też w najbliższym terminie nadzwyczajnym.

Jeżeli kandydat także przy tem powtórzeniu chociażby w jednym przedmiocie nie odpowiedział wymaganiom, to również może być przypuszczony tylko do ponownego powtórzenia całego egzaminu.

§. 36.

Jeżeli kandydata reprobowano na cały rok przy pierwszym egzaminie rządowym, w takim razie wolno komisji wskazać te przedmioty, na których wykład lub ćwiczenia kandydat ma uczęszczać w ciągu roku.

§. 37.

Ostateczny wynik egzaminu ogłasza się publicznie natychmiast po ukończeniu obrad, zapisuje się go w książce legitymacyjnej kandydata i stwierdza pieczęcią akademicką, a w razie reprobowania kandydata dopisuje się także termin powtórzenia niezdanego egzaminu i inne na reprobowanego nałożone warunki przypuszczenia do ponownego egzaminu.

Po zdaniu z pomyślnym skutkiem egzaminów wydaje się świadectwo egzaminów rządowych. Jeżeli komisya uwolniła kandydata zupełnie, albo z wyjątkiem jednego przedmiotu, od pierwszego egzaminu

rządowego (§. 4.), w takim razie zamiast świadectwa z tego egzaminu wydaje się kandydatowi certyfikat, stwierdzający tę okoliczność.

§. 38.

Świadectwo egzaminu rządowego, jak również certyfikaty, zastępujące świadectwo pierwszego egzaminu rządowego, mają zawierać oprócz rodowodu kandydata i skreślenia toku odbytych nauk, tudzież w razie zdania egzaminu, daty tego egzaminu, także noty egzaminów kursowych, jakie kandydatowi zostały policzone, jak również te noty, które kandydat uzyskał z reszty przedmiotów egzaminu; w świadectwie egzaminu zawodowego ma być uwidoczniiony także wynik egzaminu praktycznego, a oba świadectwa muszą zawierać notę ostateczną.

Świadectwa mają być podpisane przez przewodniczącego i wszystkich członków komisji, względnie także przez komisarza rządowego, oraz potwierdzone stampilią komisji egzaminacyjnej.

Świadectwa odbytych egzaminów wydaje się jedynie w tym języku, jaki jest wykładowym w dotyczącej Szkole politechnicznej.

§. 39.

Jeżeli słuchacz przed zdaniem pierwszym egzaminem rządowym uczęszczał na wykłady lub ćwiczenia, które w planie nauk dla dotyczącego Wydziału należą do kursów wyższych niż czwartego, natenczas te przedmioty (wyjąwszy przypadek przewidziany dla chemików w §. 11. punkt 3.) mogą mu być tylko w takim razie policzone dla przypuszczenia go do drugiego egzaminu rządowego, jeżeli w najbliższym terminie nadzwyczajnym zdał pierwszy egzamin rządowy z pomyślnym skutkiem.

§. 40.

Przeciwno orzeczeniu komisji względem wyznaczenia terminu do powtórzenia egzaminu rządowego nie ma rekursu.

§. 41.

Jeżeli ktoś podstępem uzyskał przypuszczenie do egzaminu rządowego, a w szczególności, jeżeli reprobowany kandydat podstępnym sposobem wyłudził przypuszczenie do powtórzenia egzaminu przed terminem przepisany lub przed inną, a nie kompetentną komisją, albo w ogóle obszedł niniejsze przepisy, natenczas nie tylko uważa się za nieważny taki egzamin, choćby z pomyślnym skutkiem zdany,

lecz pominąwszy skutki, wypływające z ustaw karnych, kandydat, jeżeli jest jeszcze akademikiem, może być wykluczony ze wszystkich Szkół politechnicznych na pewien czas, lub na zawsze.

§. 42.

Każdy kandydat zgłaszający się do egzaminu, jest obowiązany przed przystąpieniem do egzaminu zapłacić takse, którą się ustanawia w wysokości dziesięciu zł. w. a. za każdy ogólny egzamin rządowy, w wysokości zaś dwudziestu zł. w. a. za każdy egzamin zawodowy.

Takse i kwotę na stempel świadectwa opłaca się przy pierwszym egzaminie rządowym na ręce Dziekana, przy drugim egzaminie rządowym na ręce prezesa komisji egzaminacyjnej za odpowiednim pokwitowaniem. Do zapłacenia całej taksy są obowiązani także i ci słuchacze, którzy na zasadzie pomyslnych egzaminów kursowych zostali częściowo lub w całości uwolnieni od egzaminów rządowych.

§. 43.

Kto na 24 godzin przed terminem egzaminowym nie zapłaci taksy lub się nie wykaże należącym mu się uwolnieniem od taksy, ten nie będzie przypuszczony do egzaminu.

§. 44.

Każdy słuchacz zwyczajny Szkoły politechnicznej, uwolniony od opłaty całego lub połowy czesnego w tem półroczu, w którym przystępuje do egzaminu rządowego, uzyskuje temsamem także uwolnienie od całej lub od połowy taksy egzaminowej.

U słuchaczów, przystępujących do egzaminu w pierwszych czterech tygodniach półroczu, uwzględnia się w tej mierze także uwolnienie od opłaty czesnego, uzyskane w poprzednim półroczu.

Słuchacz, uwolniony od opłaty czesnego w ostatnim półroczu swoich studyów akademickich, zyskuje zarazem uwolnienie od taksy za egzamin zawodowy, jeżeli do niego przystępuje w ciągu następnego roku naukowego.

Za egzamin zawodowy w późniejszym czasie zdawany opłaca się bezwzględnie należne taksy.

§. 45.

Wszelkie z jakiegokolwiek tytułu uzyskane uwolnienie od taksy traci ważność przy powtórzeniu egzaminów.

§. 46.

Z końcem każdego półrocza rozdziela się taksy w równych częściach pomiędzy egzaminatorów; atoli przewodniczący i ten profesor, który kieruje egzaminem praktycznym, biorą po dwie części.

B. Egzamina kursowe.

§. 47.

Istniejące egzamina kursowe celem uzyskania świadectwa z poszczególnych przedmiotów odbywają się publicznie pod nadzorem Dziekana tego Wydziału, na który egzaminand uczęszcza.

W razie przeszkody zastępuje Dziekana w czynności nadzorowania zastępca jego (Prodziekan).

§. 48.

Pomienione egzamina mają się odbywać zaraz po ukończeniu wykładów. Wyjątkowo można za zezwoleniem Rektora zdawać te egzamina z początkiem następnego roku naukowego po koniec października za opłatą taksy w kwocie pięciu zł. w. a.

Do tego samego terminu i po dopełnieniu wymienionych wyżej warunków egzamin niezdany może być raz powtórzony*).

*) C. k. Ministerstwo w. i o. zarządziło rozporządzeniem z dnia 17. czerwca 1886. l. 3483 co następuje:

Podania o przypuszczenie do zaległych egzaminów z tych przedmiotów, które w bezpośrednio upłynionem półroczu były słuchane, będą załatwiane przez Rektora.

Tak te podania, jak też podania ministeryalne o przypuszczenie do zaległych egzaminów, do których powyższy warunek nie odnosi się, mają być wniesione najpóźniej 14. października lub w ciągu stycznia, stosownie do tego, czy słuchacz chce przystąpić do egzaminu w zimowym czy też w letnim półroczu. Po upływie wyznaczonych terminów takie podania nie będą przyjmowane.

Egzamina mają się w ogóle odbywać w najbliższym terminie egzaminów kursowych (po koniec października, po koniec lutego lub po koniec lipca).

Nadto c. k. Ministerstwo postanowiło reskryptem z dnia 29. marca 1888. l. 5855. nie zezwalać na przypuszczenie do zaległych egzaminów z tych przedmiotów, na które słuchacz uczęszczał dawniej niż przed rokiem, a których znajomość nie jest wymaganą przed przystąpieniem do drugiego egzaminu rządowego.

§. 49.

Przy ocenieniu wyniku egzaminu służą za miarę nietylko postępy okazane przy ustnym lub pisemnym egzaminie, ale także postępy udowodnione pracami w salach konstrukcyjnych i laboratoryach, tudzież uwierzytelnione pracami domowemi. Ze wszystkich przedmiotów, które nie ograniczają się na same ćwiczenia, należy przedsięwziąć ustny egzamin dla ocenienia postępu, a wynik egzaminu uwidocznić w świadectwie.

Postęp wyraża się notami: „celujący“, „bardzo dobry“, „dobry“, „dostateczny“ i „niedostateczny“.

§. 50.

Z przedmiotów drugiego egzaminu rządowego na każdym Wydziale (§. 3.) nikt nie może zdawać egzaminów kursowych, dopóki nie zda pierwszego egzaminu rządowego lub egzaminów kursowych z poszczególnych przedmiotów pierwszego egzaminu rządowego, a to z postępem przynajmniej dostatecznym.

Kto chce być przypuszczony do egzaminu kursowego z końcowych przedmiotów na każdym Wydziale t. j. z budowy dróg i budownictwa wodnego, budowy mostów i kolei żelaznych, budownictwa, teorii maszyn, budowy maszyn, chemii analitycznej, technologii chemicznej i chemii rolniczej, musi się oprócz tego wykazać potwierdzeniem fre-

Względem taks za egzamina zaległe zatwierdził JE. p. Minister w. i o. reskryptem z dnia 4. lipca 1891 l. 10.747 następującą uchwałę Grona profesorów:

1. Wszelkie podania o egzamina zaległe mają być wnoszone u Dziekana odpowiedniego Wydziału, a taksa egzaminacyjna ma być opłacona na ręce Dziekana przy wnoszeniu podania.

2. Złożona taksa egzaminacyjna może być zwrócona, jeżeli egzaminand usprawiedliwi odstąpienie od egzaminu powodami przez Dziekana za ważne uznanymi najpóźniej na 24 godzin przed ostatnim dla egzaminów zaległych oznaczonym terminem, t. j. przed 31. października, względnie 28. lutego lub 31. lipca.

Jeśli kandydat do egzaminu złożonej nie podniesie taksy egzaminacyjnej u Dziekana w powyżej oznaczonym terminie, należy ją uważać za przepadłą.

3. Taksy przepadłe składają Dziekani u Rektora, a Grono profesorów przeznaczać je będzie corocznie bądź na premie, bądź na zapomogi przy wycieczkach, bądź na inne cele pokrewne dla słuchaczy Szkoły politechnicznej.

kwentacyi ze wszystkich nauk będących przedmiotami drugiego egzaminu rządowego w dotyczącym Wydziale*).

§. 51.

W absolutoryach wypisuje się poszczególne nauki w takim samym porządku, w jakim umieszczone są w planie nauk odpowiednich Wydziałów; w rubryce „Postęp“ należy w każdym razie umieścić uzyskaną notę postępu; jeżeli zaś słuchacz nie zdawał egzaminów, uwidocznić to wyraźnie w tejże rubryce słowami: „Nieudowodniony“.

Prócz tego należy po przedmiotach czwartego półrocza w sposób wyrazisty umieścić uwagę w drukowanych blankietach, z którejby powziąć było można, czy abiturjent zdawał, czy nie, pierwszy egzamin rządowy lub równoważne egzamina kursowe.

Na podstawie Najwyższego postanowienia z dnia 9. lipca 1889, Jego Excelencya P. Minister wyznań i oświaty rozporządził reskryptem z dnia 15. lipca 1889, p. l. 14.328, ażeby słuchaczów c. k. Szkoły politechnicznej, sposobiących się do wstąpienia do Akademii górniczej, przypuszczano do egzaminów kursowych z ominięciem warunków, zawartych w §. 50. przepisów egzaminacyjnych z d. 12. lipca 1878., a to z tych przedmiotów, z których muszą przedłożyć świadectwa, celem uzyskania przyjęcia do szkół zawodowych Akademij górniczych w Lubniu i Przybramie.

Dla zapobieżenia zaś możebnym nadużyciom z świadectwami, mającemi się wydawać słuchaczom przygotowawczego kursu górniczego, każde świadectwo, wydane z ominięciem postanowień §. 50. przepisów egzaminacyjnych, będzie opatrzone następującą uwagą:

„Niniejsze świadectwo wydano panu... w celu ewentualnego przyjęcia go jako słuchacza zwyczajnego do szkół zawodowych Akademij górniczych w Lubniu i Przybramie; to świadectwo jest przeto ważne tylko na cel powyższy“.

*) Rozporządzeniem c. k. Ministerstwa w. i o. z dnia 12. lutego 1879, l. 905, zezwolono na przypuszczenie do egzaminu kursowego z któregokolwiek z przedmiotów końcowych, wymienionych w drugim ustępie tego paragrafu, jeżeli się słuchacz wykaże potwierdzeniem frekwencyi tylko z tych nauk, które podług planu nauk dotyczącego Wydziału ten przedmiot wyprzedzają lub na ten sam rok przypadają.

WYCIĄG

ROZPORZĄDZENIA MINISTRA WYZNAŃ i OŚWIATY

z dnia 12. kwietnia 1889,

tyczącego się ulg przyznanych słuchaczom szkół wyższych, którzy odbywają czynną służbę jako jednorocznicy ochotnicy.

Według §. 25. ustawy o służbie wojskowej z dnia 11. kwietnia 1889, czas czynnej służby jednorocznych ochotników, poświęcony jest wyłącznie wojskowemu wykształceniu. Wpis w szkołach wyższych przy równoczesnem odbywaniu czynnej służby nie będzie tedy na przyszłość dozwolony.

Aby więc słuchaczom, odbywającym czynną służbę przed ukończeniem studyów, poczynić ulgi, o ile to się da pogodzić z ogólnymi zasadami regulaminu studyów i wspólnym celom ostatecznym równomiernego naukowego wykształcenia, postanawiam na mocy upoważnienia, udzielonego Najwyższem postanowieniem z dnia 26. marca 1889, co następuje:

I. *Co do immatrykulacyi.*

§. 1. Postanowienie §. 6. lit. c) ogólnego regulaminu studyów uniwersyteckich z dnia 1. października 1850. (Dz. p p. l. 370) wedle którego immatrykulacya na jednym z Wydziałów dotąd jest ważną, dopóki słuchacz nie przerwie swych studyów na czas dłuższy, niż jedno półrocze, rozszerza się dla jednorocznych ochotników, odbywających służbę czynną w czasie studyów w tym kierunku, że immatrykulacya ważną pozostaje przez cały pierwszy rok służby czynnej.

Wspomnianym immatrykulowanym, wszelako nie wpisanym słuchaczom przysługują w tym czasie, bez względu na ich stosunek wojskowy, wszystkie prawa i obowiązki obywateli akademickich, o ile uzyskanie tych praw nie jest zależnem od zapisania się na pojedyn-

cze przedmioty. Rok ten jednak w przepisany czas studyów wliczony nie będzie.

§. 2. Aby i ci słuchacze, którzy swą jednoroczną służbę czynną bezpośrednio po złożeniu z dobrym skutkiem egzaminu dojrzałości odbywają zarówno ze słuchaczami w §. 5. wymienionymi, w ciągu roku czynnej służby korzystać mogli z praw i obowiązków obywateli akademickich, dozwala się im uzyskać immatrykulację na jednym z Uniwersytetów bez równoczesnego wpisu na poszczególne przedmioty.

Immatrykulacja taka ważną będzie podczas pierwszego roku służby czynnej.

§. 3. Wydane powyżej dla słuchaczy Uniwersytetu postanowienia stosowane będą odpowiednio do słuchaczy Szkół politechnicznych tudzież wyższej Szkoły agronomicznej.

W szczególności zatem uważani być mają zwyczajni słuchacze tych szkół, odbywający w ciągu naukowego czasokresu czynną służbę jako jednorocznicy ochotnicy, w pierwszym roku czynnej służby za immatrykulowanych słuchaczy zwyczajnych swojej szkoły.

Nadto słuchaczom, którzy czynną służbę jako jednorocznicy ochotnicy odbywają w bezpośrednio następującym roku po złożonym z dobrym skutkiem egzaminie dojrzałości, wolno będzie uzyskać immatrykulację na zwyczajnych słuchaczy jednej z tych szkół wyższych, bez zapisania się na poszczególne przedmioty.

Tacy słuchacze nie opłacają za ów rok czesnego.

III. Co do stypendyów, uwolnienia od czesnego i taks egzaminacyjnych.

§. 5. Immatrykulowani w wyższych szkołach jednorocznicy ochotnicy pozostają podczas pierwszego roku służby czynnej w użytkowaniu nadanych im w celu studyów w tych szkołach stypendyów.

Wyplata zapadłych rat stypendyjnych nastąpi za kwitami, potwierdzonymi najpierw przez przełożoną władzę wojskową stypendysty, a następnie przez władzę akademicką w sposób dotychczas przepisany.

§. 6. Odbywanie jednorocznej służby czynnej przez zwyczajnych immatrykulowanych słuchaczy szkół wyższych nie stoi na przeszkodzie nadaniu im stypendyów.

§. 7. Ci jednorocznicy ochotnicy, którzy w myśl §. 25. Ustawy z 11. kwietnia 1889, mają drugi rok służyć czynnie, mogą w pierwszych czterech tygodniach drugiego roku służby wnieść do władzy

akademickiej poświadczoną przez przełożoną władzę wojskową prośbę o wstrzymanie dalszego nadania posiadanego przez nich stypendyum, która tę prośbę wraz ze swą opinią ma przedłożyć władzy fundacyjną zawiadującej.

Jeżeli taki słuchacz po ukończeniu drugiego roku służby studia swe będzie bezpośrednio kontynuować, zostanie zaasygnowanem mu z rozpoczęciem roku szkolnego stypendyum napowrót, o ile prośbie jego o wstrzymanie stało się zadosyć.

§. 8. Tym stypendystom, którzy służbę czynną jako jednoroczni ochotnicy dopiero po ukończeniu studyów odbywają, zastrzeżonem zostaje prawo poboru jednorocznej kwoty ich stypendyum na wypadek złożenia egzaminów ścisłych, względnie egzaminu nauczycielskiego dla gimnazyów i szkół realnych, w sposób dotychczas przepisany. Termina w tym celu postanowione liczyć się mają od czasu ukończenia służby czynnej.

§. 9. Postanowienia zawarte w §§. 5. do 8. mają być zastosowane tylko o tyle, o ile nie sprzeciwiają się zarządzeniom fundacyjnym.

§. 10. Zresztą zatrzymują swą moc przepisy obowiązujące co do udzielania, dalszego pobierania i odbierania stypendyów, także co do jednorocznych ochotników z tem, że co do tych dowodów, które się otrzymuje na podstawie faktycznego oddawania się naukom (świadczenia z egzaminów i kolokwiów), należy brać pod rozwagę nie ten czas, w ciągu którego stypendysta albo ubiegający się o stypendyum służbę czynną odbywał, lecz okres czasu służbę wojskową bezpośrednio poprzedzający.

§. 11. Co do uwolnienia od czesnego, względnie opłat naukowych i taks egzaminacyjnych, zastosować należy pod względem wymaganych dowodów pobierania nauki odnośnie postanowienia paragrafu 10.

IV. *Co do egzaminów, a mianowicie co do c) egzaminów nauczycielskich dla gimnazyów i szkół realnych.*

§. 17. Ci kandydaci stanu nauczycielskiego, którzy odbyli służbę czynną jako jednoroczni ochotnicy, mogą już z początku siódmego półrocza studyów w szkole wyższej, przepisanych w artykule II. rozporządzenia ministryalnego z dnia 7. lutego 1884. (Dz. u. p. 1. 26.) dotyczącego egzaminów na nauczycieli gimnazyów i szkół realnych, upraszać o doręczenie im tematu do wypracowania domowego, jeżeli odpowiedzieli zresztą warunkom powołanego wyżej rozporządzenia

ministeryjalnego co do egzaminów na nauczycieli gimnazyów i szkół realnych.

Atoli do egzaminu klauzurowego i ustnego będą tacy kandydaci stanu nauczycielskiego przypuszczeni dopiero po ukończeniu studyów przepisanych rozporządzeniem ministeryjalnem z dnia 7. lutego 1884. (Dz. u. p. l. 26.)

d) egzaminów kursowych i egzaminów rządowych w szkołach politechnicznych i wyższej szkole agronomicznej.

§. 18. Z immatrykulowanymi słuchaczami zwyczajnymi szkół politechnicznych i wyższej szkoły agronomicznej, którzy bezpośrednio po dopełnieniu obowiązku czynnej służby jako jednorocznicy ochotnicy odbywają dalej nauki prawidłowo, postępować należy pod względem przypuszczenia ich do zaległych egzaminów kursowych i rządowych, jak gdyby w ich studyach przerwa wcale nie zachodziła.

§. 19. Tych słuchaczy, którzy bezpośrednio po odbyciu czynnej służby chcą zdawać pierwszy egzamin rządowy, ma przypuścić do egzaminu przewodniczący komisji I. egzaminu rządowego w terminie październikowym; zaś słuchaczy szkół politechnicznych, którzy się zgłosili w tym celu w czasie od dnia 1. do 8. października, w następnym terminie lutowym.

§. 20. Gdy jednorocznicy ochotnicy, którzy odbyli służbę czynną, proszą o przypuszczenie do drugiego egzaminu rządowego, a warunkiem przychylenia się do tej prośby jest uzyskanie dyspensy odstępu między pierwszym a drugim egzaminem rządowym, przepisanego w § 24. ustęp 1. a) rozporządzenia z dnia 12. lipca 1878 r. (Dz. u. p. Nr. 94), a względnie w §. 11., ustęp 1. rozp. z dnia 8. grudnia 1881. (Dz. u. p. Nr. 1. z r. 1892) i w §. 10., ustęp 1. rozp. z dnia 20. sierpnia 1884 (Dz. u. p. Nr. 145) — to prośby te w każdym wypadku ma prezes komisji z odpowiednim wnioskiem przedkładać Ministerstwu do rozstrzygnięcia.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ i OŚWIATY

z dnia 2. sierpnia 1889,

dotyczące dowodów odbywania wojskowej służby prezencyjnej, jakie przez słuchaczy wyższych zakładów naukowych ze względu na przepis §. 25. ustawy z 11. kwietnia 1889. (Dz. u. p. Nr. 41.) przedkładane być winne.

§. 1. Wedle §. 25. ustawy z 11. kwietnia 1889 (Dz. u. p. Nr. 41.) czas służby czynnej jednorocznych ochotników jest wyłącznie poświęcony wojskowemu wykształceniu. Władzom akademickim nie wolno zatem w żadnym razie zezwolić na wpis jednorocznych ochotników, a uzyskany z naruszeniem niniejszego zarządzenia wpis ma być, pominięwszy dyscyplinarne dochodzenie, traktowany jako nieważny, tak że odnośne półrocze do wymaganego czasu studyów nie będzie wliczane. Gdyby zaś to się stało przy dopuszczeniu do egzaminu, natenczas wynik tegoż ma być uznany za nieważny, a wydane odnośne świadectwo winno być cofnięte.

§. 2. Każdy słuchacz wyższego zakładu naukowego, żądający wydania absolutorium albo wedle istniejących przepisów dopuszczenia przed otrzymaniem absolutorium do składania teoretycznych państwowych egzaminów na Wydziałach prawa i umiejętności politycznych, egzaminów ścisłych, egzaminów na nauczycieli szkół gimnazjalnych lub realnych, egzaminów promocyjnych państwowych lub celem uzyskania dyplomu w szkołach politechnicznych albo w wyższej szkole agronomicznej, winien udowodnić, że wymagany czas studyów w odnośnym wyższym zakładzie naukowym odbył bez kumulacji z wojskową służbą prezencyjną.

Mianowicie obowiązany jest wykazać:

1. przez poświadczenie w myśl §. 3 lit. a) niniejszego rozporządzenia, że do związku armii (wojennej marynarki) lub obrony krajowej nie należy, albo;

2. przedkładając paszport wojskowy lub poświadczenie w myśl §. 3. lit. *b*), że służby prezencyjnej jako jednoroczny ochotnik jeszcze nie rozpoczął, albo :

3. przez poświadczenie w myśl §. 3. lit. *c*) lub *d*), że służbę prezencyjną jako jednoroczny ochotnik odbył w czasie nie przypadającym na czas studyów, z którego odbycia ma się wykazać, albo

4. przez poświadczenie w myśl §. 3. lit. *e*), że będąc asentorowany na trzy lata w czasie, w którym był jako słuchacz wyższego naukowego zakładu immatrykulowany, a o którego policzenie właśnie chodzi, nie zostawał w służbie wojskowej, lub że przynajmniej pozostawał w takiej, która policzenia danego półrocza nie wyklucza.

Wymienione *sub* 1 i 2 poświadczenia wówczas tylko przepisany dowód stanowić mogą, jeżeli ze względu na datę ich wydania jest rzeczą niewątpliwą, iż rozpoczęcie służby prezencyjnej nie mogło mieć miejsca w międzyczasie lub przynajmniej, że mogło nastąpić wtedy dopiero, gdy warunkom do wydania absolutorium lub przypuszczenia do egzaminu stało się zadość.

§. 3. Celem przeprowadzenia niniejszych zarządzeń, starającym się o immatrykulację w wyższych zakładach naukowych lub już immatrykulowanym słuchaczom, mają być wedle §. 28. części drugiej przepisów wojskowych wydawane następujące poświadczenia :

a) starającym się o immatrykulację w wyższym zakładzie naukowym lub już immatrykulowanym słuchaczom, którzy do związku armii (wojennej marynarki) lub do obrony krajowej nie należą, mają na ich żądanie właściwe władze polityczne wystawiać poświadczenia, w których winno być także nadmienione, dlaczego ci słuchacze do armii (wojennej marynarki) względnie do obrony krajowej nie należą.

Poświadczenie takie i na później jest ważne, jeżeli niezmienny stan rzeczy lub nowo zaszłe zmiany zostaną na niem stwierdzone.

b) Chcącym się immatrykulować w wyższym zakładzie naukowym lub już immatrykulowanym a jeszcze nie zaciągniętym jednorocznym ochotnikom, mają na ich żądanie właściwe powiatowe komendy uzupełniające poświadczyć termin, od którego mają rozpocząć służbę prezencyjną, ewentualnie termin, do którego odroczenie prezencyjnej służby zostało im przyzwolone. Zaciągniętym już jednorocznym ochotnikom, którzy służby prezencyjnej jeszcze nie rozpoczęli, wydawać będzie takie poświad-

czenia — gdyby swego paszportu wojskowego z jakichkolwiek względów nie mieli w ręku — ich właściwa komenda. Wszelka zmiana terminu do rozpoczęcia służby prezencyjnej ma być w paszporcie wojskowym uwidoczniiona w dodatkach do adnotacji osobistych.

- c) Immatrykulowanym w wyższych zakładach naukowych a już pełniącym służbę prezencyjną jednorocznym ochotnikom ma na ich żądanie komenda korpusu (oddziału, zakładu) poświadczać termin ich wstąpienia do służby prezencyjnej i wystąpienia z teje.
- d) Immatrykulowanym w wyższych zakładach naukowych słuchaczom, którzy służbę prezencyjną już odbyli, ma na ich żądanie właściwa ich komenda wydawać o tem poświadczenia, z którychby można było także powziąć wiadomość o terminie wejścia do służby prezencyjnej i wystąpienia z teje.
- e) Nieobjętym w powyższych ustępach lit. a) do d) słuchaczom wyższych zakładów naukowych, ale którzy faktycznie w obowiązkowym wojskowo-służbowym stosunku się znajdują, ma na ich żądanie komenda korpusu (oddziału, zakładu) wydawać poświadczenia, że w czasie, za który poświadczenia w celu legitymacyi przed władzami naukowemi żądają, w służbie wojskowej nie zostawali albo, w razie przeciwnym, jakiego rodzaju była ich wojskowa służba i jak długo trwała.

§. 4. Stosownie do artykułu III. punkt 4., ustęp 2. ustawy z 11. kwietnia 1889. (Dz. u. p. Nr. 41), postanowienie §. 1. niniejszego rozporządzenia nie odnosi się do tych słuchaczów, którzy z początkiem wejścia w życie tej ustawy służbę prezencyjną jako jednorocznicy już rozpoczęli albo już ją ukończyli; natomiast do tych jednorocznych ochotników medyków, którym wejście do półrocznej służby prezencyjnej w stanie żołnierskim w kwietniu 1889 zostało dozwolone (IV. 6 rozp. c. k. Minist. Obrony kraj. z 18. kwietnia 1889. Dz. u. p. Nr. 48), powyższe postanowienia stosują się w zupełności.

PRZEPISY DOTYCZĄCE STYPENDYÓW.

(Rozporz. c. k. Min. wyz. i ośw. z dnia 20. maja 1882 r.)

W celu utrzymania należytej ewidencji i zapobieżenia możliwym pomyłkom przy nadawaniu stypendyów zarządza się, aby ci immatrykulowani słuchacze, pobierający stypendya, którym w myśl istniejących przepisów (rozp. z d. 12. kwietnia 1889. dz. u p. nr. 46.) przysłuża prawo pobierania stypendyum podczas pierwszego roku ochotniczej służby wojskowej, zgłosili bezzwłocznie do Rektoratu rozpoczęcie tej służby wojskowej, i przedłożyli odnośne potwierdzenie przełożonej władzy wojskowej (Truppen - Commando), jakoteż dekret stypendyjny.

Podobne zgłoszenia, połączone z prośbą o zatrzymanie stypendyum, mają wnieść tacy słuchacze pobierający stypendyum, którzy dopiero po ukończeniu studyów służbę ochotniczą odbyć zamierzają, a chcą zatrzymać stypendyum w celu złożenia ścisłych egzaminów lub egzaminów na nauczycieli szkół średnich (§. 38. rozporz. z dnia 12. kwietnia 1889).

Immatrykulowani słuchacze, ubiegający się o stypendya w czasie odbywania jednorocznej służby wojskowej, mają o tem w podaniu wyraźnie nadmienić i dołączyć do podania potwierdzenie odnośnej władzy wojskowej, że rzeczywiście odbywają czynną służbę.

SPIS WYKŁADÓW.

I. Nauki matematyczne.

I. Matematyka kurs I.

Profesor: **Dr. Placyd Dziwiński.**

(Tygodniowo 6 godzin wykładu w obu półroczach).

I. Zasady analizy wyższej. *a)* Wstęp do analizy: Teoria działań. Szeregi i iloczyny nieskończone. Równania algebraiczne. Wyznaczniki i sposoby rugowania. Ilości zmienne i ich funkcey. *b)* Rachunek różniczkowy: Różniczki i pochodne funkcyi jednej i wielu zmiennych. Wzór Taylora i Maclaurin'a. Symbole nieoznaczone. Maxima i minima. Stycznosc i krzywizna krzywych płaskich i przestrzennych. Stycznosc powierzchni *c)* Rachunek całkowy: Całki określone i nieokreślone. Sposoby całkowania Całki funkcyj algebraicznych i przestępnych. Sposoby przybliżone obliczania całek. Całki wielokrotne. Rektyfikacya i kwadratura linii krzywych. Komplanacya i kubatura powierzchni.

II. Geometrya analityczna. *a)* Układy spórzędnych na płaszczyźnie i w przestrzeni. Wzory trygonometrii płaskiej i sferycznej. Punkt, prosta i płaszczyzna. Miejsca geometryczne. *b)* Spórzędne jednorodne. Stosunek podwójnego podziału i inwolucya. Teorya krzywych i powierzchni drugiego rzędu.

2. Repetytorium matematyki elementarnej.

Profesor: **Dr. Placyd Dziwiński.**

(Tygodniowo 2 godziny w obu półroczach).

3. Matematyka kurs II.

Profesor: **Dr. Władysław Zajęzkowski.**

(Tygodniowo 6 godzin wykładu w obu półroczach).

1. Analiza wyższa. *a)* Teorya całek określonych: Sposoby obliczania całek określonych. Całki określone wielokrotne. Całki Eulera. Całki i szeregi Fouriera. *b)* Teorya funkcji zmiennej zespolonej. Ogólne własności funkcji analitycznych. *c)* Teorya równań różniczkowych: Formowanie równań różniczkowych. Teorya Jakobianu. Całkowanie równań różniczkowych zwyczajnych rzędu pierwszego i rzędów wyższych, osobiwie liniowych. Całkowanie układu równań różniczkowych zwyczajnych. Całkowanie równań różniczkowych cząstkowych rzędu pierwszego, liniowych i ogólnych z trzema zmiennymi. *d)* Zasady rachunku przemienności.

2. Teorya ogólna linii krzywych i powierzchni. *a)* Stycznosc i krzywizna krzywych skośnych i powierzchni. Powierzchnie prostokreślne. Powierzchnie drugiego rzędu. *b)* Linie krzywe na powierzchniach: Linie krzywiznowe, geodezyjne i asymptotyczne. *c)* Kubatura i kwadratura powierzchni.

4. Repetytorium matematyki wyższej.

Profesor: **Dr. Władysław Zajęzkowski.**

(Tygodniowo 2 godziny ćwiczeń w obu półroczach).

Powtórzenie i uzupełnienie wybranych ustępów z wyższej matematyki.

5. Geometria wykreślna.

Profesor: **Dr. Mieczysław Łazarski.**

(Tygodniowo 5 godzin wykładu, 10 godzin rysunków w obu półroczach).

A. Metody geometrii wykreślnej:

1. Rzuty środkowe. 2. Szeregi punktów i pęki promieni, jednokreślność pęków i szeregów. Teorya krzywych rzędu drugiego. 3. Ko-

lineacya, podobieństwo, powinowactwo, inwolucya, przystawanie i symetria układów płaskich. 4. Kolineacya i powinowactwo układów przestrzennych. 5. Rzuty ortogonalne. 6. Axonometrya.

B. Teorya krzywych i powierzchni w ogóle.

1. Krzywe wchrowate i powierzchnie rozwijalne: *a)* Stożki i walce krzywe wchrowate rzędu 3-go i 4-go; *b)* Linia śrubowa i powierzchnia śrubowa rozwijalna.

2. Teorya powierzchni wchrowatych: *a)* hyperboloida o jednej powłoce; *b)* paraboloida hyperboliczna; *c)* powierzchnie śrubowe wchrowate.

3. Teorya powierzchni rzędu 2-go krzywokreślnych: *a)* Kula; *b)* powierzchnie obrotowe rzędu 2-go jako twory kolineacyjne kuli; *c)* powierzchnie rzędu 2-go trójosiowe, jako twory powinowate z powierzchniami obrotowymi rzędu 2-go.

4. Teorya powierzchni obrotowych i obwiednich.

5. Konstrukcyja cieniów własnych i rzuconych, oraz linii różnego oświetlenia na powierzchniach.

6. Kamieniarka.

6. Syntetyczna teorya krzywych wchrowatych i powierzchni rozwijalnych.

Profesor: **Dr. Mieczysław Łazarski.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu w obu półroczach).

7. Mechanika teoretyczna.

Profesor: **Tadeusz Fiedler.**

(Tygodniowo 7 godzin wykładu w obu półroczach).

Zasadnicze pojęcia matematyczne i fizyczne.

Mechanika swobodnego i nieswobodnego punktu materialnego. Potencjał.

Kinematyka, statyka i dynamika układów sztywnych z uwzględnieniem sposobów wykreślnych. Tarcie. Opór sztywności linew i łańcuchów. Statyka i dynamika układów sprężystych. Obliczanie belek prostych przy użyciu sposobów analitycznych i wykreślnych.

Zasady hydrostatyki i hydrodynamiki. Hydraulika.

8. Geodezya I.

Profesor: Seweryn Widt.

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w zimowym, 2 w letnim półroczu, 3 godziny ćwiczeń w zimowym, 5 w letnim półroczu i 4 godziny rysunków w obu półroczach).

a) Teorya błędów i rachunek wyrównania. Zasady rachunku prawdopodobieństwa. Zasady teorii najmniejszych kwadratów. Wyrównanie spostrzeżeń bezpośrednich i pośredniczących. Wyrównanie spostrzeżeń pośredniczących zawarowanych. Wyrównanie graficzne. Przykłady wybrane ze wszystkich działów technicznych.

b) Miernictwo praktyczne. Zarys miernictwa. Najprostsze urządzenia i operacye miernicze. Pomiar parcel. Obrachowanie powierzchni. Dzielenie gruntów i regulacya granic. Zdjęcia stołem mierniczym. Pomiar wysokości. Poziomowanie. Tachymetrya. Fotogrammetrya. Zasady miernictwa górniczego. Sporządzania planów i wypracowanie zadań sekcjami.

9. Geodezya II.

Profesor: Seweryn Widt.

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach, 3 godziny ćwiczeń w półroczu letniem i 20 dniowe pomiary od 8. do 28. lipca).

Planimetrya. Różne metody mierzenia wysokości (Niwelacya, trygonometryczny, barometryczny i termometryczny pomiar wysokości). Teorya instrumentu uniwersalnego. Tryangulacya. Pomiar większych obszarów. Trasowanie. Eksces sferyczny. Obliczanie trójkąta sferycznego. Rzędne sferyczne.

Wszystko to z uwzględnieniem teoryi błędów i wyrównania tychże.

10. Astronomia sferyczna.

Profesor: Dr. Wacław Láska.

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 2 ćwiczeń w półroczu zimowym).

System spólrzędnych. Dzienny i roczny obrót kuli niebieskiej. Czas. Wpływ refrakeyki, aberacyi, paralaxy, cofania się punktów równonočných, inutacyi na zmianę spólrzędnych. Katalog gwiazd. Efemerydy.

11. Geodezya III.

Profesor: **Dr. Waław Łáska.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 2 godziny ćwiczeń w półroczu letniem).

Współrzędne geodezyjne. Główne zadanie geodezyi dla sferycznych i sferoidalnych współrzędnych. Geofizyka.

Historya. Teorya i praktyczne wykonanie pomiaru ziemi. Zasady rysowania map (Kartografia).

12. Meteorologia.

Profesor: **Dr. Waław Łáska.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu i ćwiczeń w półroczu letniem).

Przyrządy meteorologiczne. Ogólna organizacya, wskazówki badań spostrzeżeń meteorologicznych. Statyka i dynamika atmosfery. Przepowiadanie pogody.

II. Nauki przyrodnicze.

13. Fizyka ogólna i techniczna.

Profesor: **Dr. Kazimierz Olearski.**

(Tygodniowo 6 godzin wykładu w obu półroczach).

Wstęp do fizyki: O ruchu, sile i energii.

Mechaniczne własności materyi.

Teorya ciepła.

Wiadomości z akustyki.

Nauka o promieniowaniu, z teoryą przyrządów optycznych.

Elektryczność i magnetyzm.

14. Ćwiczenia w laboratorium fizycznym.

Profesor: **Dr. Kazimierz Olearski.**

(Tygodniowo 3 godziny w letniem półroczu).

15. Encyklopedia elektrotechniki.

Profesor: **Roman Dzieślewski.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w obu półroczach).

Jednostki elektrotechniczne. Ogólne sposoby mierzenia wielkości elektrycznych. Ogniwa pierwotne i wtórne. Maszyny elektryczne. Zastosowanie prądu do oświetlenia, przenoszenia siły i elektrolizy.

16. Pomiary elektrotechniczne kurs I.*)

Profesor: **Roman Dzieślewski.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu zimowym i 3 godziny ćwiczeń w laboratorium elektrotechnicznym w półroczu letnim).

Pomiary oporów przewodników stałych i płynnych. Wyznaczanie oporu właściwego przewodników. Mierzenie bardzo wielkich i bardzo małych oporów. Pomiar natężenia prądu i ilości elektryczności. Pomiar różnicy potencjałów i siły elektromotorycznej. Sprawdzanie instrumentów mierniczych.

17. Pomiary elektrotechniczne kurs II.*)

Profesor: **Roman Dzieślewski.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu letnim i 3 godziny ćwiczeń w laboratorium w półroczu następnym).

Mierzenie natężenia pola magnetycznego, współczynników indukcji. Pomiar maszyn elektrycznych. Pomiar światła.

18. Elektrotechnika szczegółowa*).

Profesor: **Roman Dzieślewski.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu zimowym).

a) Teoria i konstrukcja maszyn elektrycznych o prądach stałych i zmiennych.

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu letnim).

b) Stacje centralne dla oświetlenia elektrycznego. Lamy elektryczne. Obliczenie przewodów elektrycznych. Systemy oświetlenia elektrycznego. Urządzenie stacji centralnych.

*) Jako przedmiot przygotowawczy potrzebną jest encyklopedia elektrotechniki.

19. Encyklopedia chemii.

Profesor: **Stefan Niementowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

Najważniejsze wiadomości z chemii nieorganicznej i organicznej.

20. Chemia ogólna nieorganiczna.

Profesor: **Stefan Niementowski.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu w półroczu zimowym, a 3 godziny wykładu w półroczu letnim).

Rys historii chemii. Zasady chemii teoretycznej. Chemia ogólna na podstawie systemu peryodycznego.

21. Chemia ogólna organiczna.

Profesor: **Stefan Niementowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu zimowym, a 4 godziny wykładu w półroczu letnim).

Chemia związków tłuszczowych. Związki sinowe. Związki aromatyczne. Krótki rys fito- i zoochemii.

22. Chemia analityczna jakościowa.

Profesor: **Stefan Niementowski.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu i 16 godzin ćwiczeń w obu półroczach; dla słuchaczy kursu przygotowawczego do zawodu górniczego tygodniowo 1 godzina wykładu i 16 godzin ćwiczeń w półroczu zimowym).

23. Chemia analityczna ilościowa.

Profesor: **Stefan Niementowski.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu i 16 godzin ćwiczeń w obu półroczach).

24. Chemia rolnicza.

Docent płatny: **Dr. Roman Wawnikiewicz.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu letnim).

Wytwarzanie materii organicznej w roślinach, jej przemiany, pokarmy roślinne.

Powstawanie gleby, jej własności fizyczne i chemiczne.

Nawozy, ich skład i działanie.

25. Mineralogia.

Profesor: **Julian Niedźwiedzki.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 1 godzina ćwiczeń w półroczu zimowym; 3 godziny wykładu i 2 godziny ćwiczeń w półroczu letnim).

Własności chemiczne minerałów. Nauka krystalografii, obejmująca także najgłówniejsze zasady obliczeń krystalograficznych. Własności fizyczne minerałów i metody dochodzenia tychże. Systematyka mineralogiczna.

Charakterystyka około 130 gatunków minerałów ważniejszych naukowo lub ze względów technicznych, z podaniem ich znajdywania się i użycia w ogóle. Ćwiczenia w oznaczaniu minerałów.

26. Geologia kurs I. (Petrografia).

Profesor: **Julian Niedźwiedzki.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu i 1 godzina ćwiczeń w półroczu zimowym).

Charakterystyka minerałów wchodzących w skład skał. Tekstury skał. Sposoby badania petrograficznego. Charakterystyka około sześćdziesięciu gatunków skał, ważniejszych ze względu na ich rozpowszechnienie lub użycie.

27. Geologia kurs II.

Profesor: **Julian Niedźwiedzki.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 1 godzina ćwiczeń w półroczu letnim. Wycieczka dwudniowa geologiczna).

Zakres geologii. Temperatura w podziemiu. Tektonika geologiczna. Czynniki teraźniejsze (wulkanizm, woda, organizmy); ich działanie wytwarzające i przeistaczające skały. Przegląd epok tworzenia się skorupy ziemi, znamionujący poszczególne formacje co do ich cech paleontologicznych i petrograficznych, tudzież co do ich występowania geograficznego i zawierania w sobie kopalin technicznie ważnych.

28. Przegląd stosunków geologicznych Galicji i obszarów przyległych.

Profesor: **Julian Niedźwiedzki.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu wraz z demonstracjami w półroczu zimowym).

29. Zoologia.

Profesor: **Dr. Eustachy Wołoszczak.**

(Tygodniowo 4 godz. wykładu i 2 godz. ćwiczeń w półroczu zimowym).

Część ogólna: Pojęcie, podział i historia zoologii. Ogólna budowa zwierzęcia. Morfologia. (Komórka. Tkanki. Narzędzia wyższego rzędu). Anatomia porównawcza. Historia rozwoju.

Część szczegółowa: I. Przegląd systematyczny zwierząt z szczególnem uwzględnieniem grup i gatunków w praktyce ważniejszych. II. Budowa ciała ludzkiego.

30. Botanika.

Profesor: **Dr. Eustachy Wołoszczak.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 2 godziny ćwiczeń w półroczu letniem).

I. Nauka o komórce. Anatomia i fizjologia roślin.

II. Morfologia i systematyka Skrytopłciowych (Kryptogamae), Nagoziarnowych (Gymnospermae) i Okrytoziarnowych (Angiospermae).

31. Encyklopedia leśnictwa.

Docent prywatny: **Kazimierz Acht.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

Pojęcie lasu i leśnictwa. Zarys botaniki leśniczej. Nauka o drzewostanach. Uprawa i pielęgnowanie lasu. Użytkowanie lasu. Ochrona lasu. Urządzenie gospodarstwa lasowego. Ocenianie lasu i statystyka lasu. Administracja lasu. Zadanie państwa wobec leśnictwa. Ustawodawstwo leśnicze. Historia i literatura leśnictwa.

32. Encyklopedia rolnictwa.

Docent płatny: **Dr. Kazimierz Mieczyński.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu zimowym, 2 godziny w półroczu letniem).

A. Część ogólna:

Zasady uprawy roli, nawożenia i produkcji roślin, melioracji rolnych. Zasady uprawy i produkcji roślin gospodarskich.

Ogólne zasady organizacyi i zarządu gospodarstwa rolnego. O systemach i formach gospodarczych i ich przystosowaniu do danych warunków ogólnie ekonomicznych.

B. Bonitacya gleby.

(Tygodniowo 1 godzina wykładu w obu półroczach).

Nauka o glebie stosowana. Własności chemiczne i fizyczne gleby. O badaniu praktycznym, o klasyfikacyi i bonitacyi gleby. Zasady kartografii pedologicznej.

33. Wybrane działy z nauki rolnictwa.

Docent płatny: **Dr. Kazimierz Miezyński.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w obu półroczach).

- O nawozach pomocniczych czyli t. z. sztucznych i ich użyciu.
- O uprawie łąk; o trawach i innych roślinach.
- O uprawie wierzby koszykarskiej.

III. Nauki technologiczne.

34. Technologia mechaniczna kurs I.

Profesor: **Juliusz Jaxa Bykowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

1. Część ogólna:

Technologia mechaniczna metali.

Rodzaje, wyrób i własności metali, a mianowicie: żelaza, miedzi, cynku, cyny, ołowiu, antymonu, glinu, złota, srebra, platyny, rtęci i aliażów.

Mechaniczne obrabianie metali.

Narzędzia ręczne i mechaniczne.

2. Część szczegółowa:

Wyrób szyn, blachy, drutu, rur, śrub i muter, gwoździ, igieł, szpilek i t. p.

Technologia mechaniczna drzewa.

Rodzaje i własności drzewa. Obrabianie. Narzędzia ręczne i mechaniczne.

35. Technologia mechaniczna kurs II.

Profesor: **Juliusz Jaxa Bykowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

I. Część ogólna:

Technologia przędzywa. Wyrób i własności przędzywa, a mianowicie: bawełny, lnu, konopi, juty, wełny i jedwabiu.

Przędzalnictwo i tkactwo, jako też narzędzia i maszyny przytem używane.

II. Część szczegółowa:

Tkaniny gładkie, czynowate, wzorzyste i kosmate, tkaniny sukiennicze. Tkaniny oczkowe, gładkie i wzorzyste. Tkaniny gazowe. Papiernictwo. Materyały, wyroby, maszyny.

36 A. Technologia chemiczna kurs I.*)

Profesor: **Bronisław Pawlewski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w zimowym, 4 godziny w letnim półroczu).

Technologia wody. Kotły parowe i maszyny do wytwarzania zimna. Materyały opałowe i ich przeróbka. Urządzenia do ogrzewania i opalania. Materyały oświetlające i najważniejsze urządzenia do oświetlania. Materyały wybuchowe. Wentylacja i dezynfekcja. Sztuczne nawozy.

36 B. Technologia chemiczna materiałów budowlanych.

(Tygodniowo 1 godzina wykładu w półroczu zimowym, dla słuchaczy Wydziału chemii technicznej obowiązkowo).

Wyroby gliniane: cegły, dachówki, rury drenowe, cegły dekoracyjne. Wyroby ogniotrwałe. Wapno; wapno hydrauliczne. Cementy, ich otrzymanie i badanie. Sztuczne materyały budowlane. Gips. Impregnowanie drzewa.

37. Technologia chemiczna kurs II.*)

Profesor: **Bronisław Pawlewski.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu w obu półroczach).

Technologia chemiczna włókien. Najważniejsze barwniki. Bieleńcie i barwienie włókien. Drukowanie tkanin. Papiernictwo. Garbarstwo. Klej i przerabianie kości. Technologia tłuszczów. Olejki eteryczne i żywice. Smary, lakiery i pokosty. Piekarnictwo. Mleko, masło i ser.

*) Inne działy tego przedmiotu będą wykładane w roku przyszłym.

38. Analiza chemiczno-techniczna.

Profesor: **Bronisław Pawlewski.**

(Tygodniowo 16 godzin ćwiczeń w obu półroczach).

Ćwiczenia praktyczne w pracowni chemiczno-technicznej.

39. Analiza i produkcyja chemiczno-techniczna.

Profesor: **Bronisław Pawlewski.**

(Tygodniowo 20 godzin ćwiczeń w obu półroczach).

Ćwiczenia praktyczne w pracowni chemiczno-technicznej.

40. Towaroznawstwo techniczne i ćwiczenia mikroskopii.

Profesor: **Dr. Eustachy Wołoszczak.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu i 3 godziny ćwiczeń w obu półroczach).

Historyczny rozwój umiejętności i jej ważność; charakterystyka surowców. Surowce roślinne: gumy, żywice i gumo-żywice, kauczuk, gutaperka, balata, opium, aloes, kamfora, katechu, gambir, ściągłe, tłuszcze i woski roślinne, skrobie i mąki, włókna, kory, drzewa (szczególnie farbierskie), liście, kwiaty, owoce, nasiona, korzeniaki i rośliny zarodnikowe, mające techniczne zastosowanie, garbniki i farby roślinne. 2. Surowce zwierzęce: tłuszcz i воск, albumin, mięso, mleko, ser, miód, kleje, spodium, mączka kościana, jedwab, wełna, skóra, pergamin, koszenila i t. d.

Mikroskopia techniczna.

Ważność przedmiotu, teoria, budowa mikroskopów i ich ocena, przyrządy pomocnicze, mikrotechnika i mikrochemia, sposób przyrządzenia preparatów mikroskopowych i ich przechowywanie. Mikroskopowe badania przedmiotów towaroznawstwa technicznego, wykonane przez słuchaczy pod kierownictwem profesora.

41. Gorzelnictwo i krochmalnictwo.

Docent prywatny: **Dr. Roman Wawnikiewicz.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu w półroczu letniem).

42. Technologia chemiczna oleju skalnego i wosku ziemnego.

Docent płatny: **Roman Załoziecki.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu letniem).

Ogólne pojęcie, charakterystyka i klasyfikacyja minerałów żywicznych. Olej skalny i воск ziemny. Znaczenie w przemyśle wraz

z krótkim historycznym przeglądem rozwoju fabrykacji. Znalezienie geograficzne i geologiczne z szczególnem uwzględnieniem stosunków krajowych. Sposoby wydobywania, przechowywania i przesyłania. Teorie tworzenia się i występowania ropy i wosku ziemnego. Ich własności fizyczne i chemiczne, skład i budowa chemiczna. Badanie materiałów surowych; charakterystyka ropy amerykańskiej, kaukazkiej i galicyjskiej. Szczegółowa fabrykacja olejów świetlnych, olejów smarowych i smarów stałych, parafiny, cerezyny, wazeliny, sadzy, koksu, asfaltu, gudronów. Własności i zastosowanie poszczególnych produktów fabrycznych, sposoby badania i oznaczenia wartości, zafałszowania i ich wykrycie. Konstrukcja lamp i proces oświetlenia lampowego. Fabrykacja gazu świetlnego z odpadków naftowych. Nafta jako materiał opałowy. Produkcja i statystyka. Ogólne urządzenie i prowadzenie fabryk: olejów, parafiny i cerezyny.

43. Oświetlanie i opalanie.

Docent prywatny: **Roman Załoziecki.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu letnim).

Fotometria. Zastosowanie produktów naftowych do oświetlania w stanie gazowym, płynnym i stałym. Fabrykacja gazu z szczególnem uwzględnieniem gazu olejnego. Kalorymetria. Zastosowanie produktów naftowych do opalania w formie gazowej, płynnej i stałej. Konstrukcja palników naftowych i zastosowanie tychże do ogrzewania pieców domowych, kotłów parowych i destylacyjnych, parowozów i parostatków, pieców hutniczych i metalurgicznych.

44. Ćwiczenia laboratoryjne

w „krajowej Stacji doświadczalnej dla przemysłu naftowego“, znajdującej się przy c. k. Szkole politechnicznej*).

Te ćwiczenia są połączone z wykładami nr. 42 i 43.

*) Wyjątek ze statutu stacji doświadczalnej §. 3. g.: Krajowa stacja doświadczalna daje możność i sposobność słuchaczom Technologii chemicznej (III. i IV. rok Wydziału chemii-technicznej) korzystania bezpłatnie z materiałów i przyrządów stacji, jeżeli profesor Technologii chemicznej w porozumieniu z kierownikiem stacji uzna za właściwe zająć ich badaniami naftowemi. Również za poszczególnem zezwoleniem Grona profesorów mogą pracować w stacji bezpłatnie pod kierunkiem profesora Technologii chemicznej i w porozumieniu z kierownikiem stacji ukończeni technicy, chemicy, którzyby pragnęli swe wykształcenie dopełnić, lub przeprowadzić specjalną pracę w gałęzi przemysłu naftowego.

45. Ćwiczenia laboratoryjne w ceramice

w „krajowej ceramicznej Stacji doświadczalnej“, znajdującej się przy c. k. Szkole Politechnicznej*).

Dyrektor Stacji ceramicznej: **Edmund Krzen.**

Ćwiczenia obejmują:

- a) Badania materyałów surowych ceramicznych na ich przydatność przemysłową.
- b) Próby sporządzania mas na wszelkie rodzaje wyrobów ceramicznych.
- c) Próby sporządzania polew, szkliw, emalii i farb na wszelkie rodzaje wyrobów ceramicznych.
- d) Różne ćwiczenia technologiczne, a mianowicie: wypalanie pod b) i c) podanych prób w piecach Stacji ceramicznej.

IV. Nauki inżynierskie i budownicze.

46. Teorya maszyn**).

Profesor: **Tadeusz Fiedler.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

Część I.: Koła wodne, turbiny, motory wodne tłokowe, pompy, wiatraki i wentylatory.

*) Na podstawie układu c. k. Szkoły Politechnicznej z Wydziałem krajowym.

Powyższe ćwiczenia laboratoryjne odbywają się równolegle z nauką o ceramice (wykład nr. 36).

Do ćwiczeń w Stacji ceramicznej są uprawnieni:

1. Słuchacze III. i IV. roku Wydziału chemii technicznej.
2. Słuchacze c. k. Szkoły politechnicznej innych Wydziałów zawodowych, którzy kurs chemii swego Wydziału ukończyli i na naukę o ceramice się zapisali.

***) Część I. i II. tego przedmiotu wykładane będą na przemian. W roku nauk 1897/8 wykładaną będzie Część I.

Część II.: Kotły parowe. Motory parowe i wybuchowe, ich stawiła i regulatory.

47. Encyklopedia mechaniki i nauki o maszynach.

Docent płatny: **Stanisław Zdobnieki.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu w obu półroczach).

Zasady statyki i dynamiki, teoria sprężystości i wytrzymałości, tudzież hydrostatyki i hydrodynamiki. Nauka o motorach i maszynach w ogóle, jakoteż o maszynach w przemyśle chemicznym stosowanych.

48. Encyklopedia maszyn.

Profesor: **Juliusz Jaxa Bykowski.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu w półroczu letniem).

Części składowe maszyn.

Motory zwierzęce, wodne, wietrzne, parowe, kaloryczne i gazowe. Maszyny transportowe dla ciał stałych i płynnych. Tabory dróg żelaznych. Maszyny budowlane.

49. Budowa maszyn kurs I.

Profesor: **Bogdan Maryniak.**

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 10 godzin ćwiczeń z konstrukcyi maszyn w obu półroczach).

Wykład:

- a) Śruby, nity, czopy, wały, sprzęgacze, osie, łożyska, koła ząbione i pasowe, kręgi nieokrągłe, korby, trzony, tłoki i łączniki.
- b) Wodzidła.
- c) Transmisye linowe.

Ćwiczenia konstrukcyjne:

Obliczanie i konstrukcyja wszystkich części maszyn, podanych w wykładzie.

50. Budowa maszyn kurs II.

Profesor: **Bogdan Maryniak.**

(Tygodniowo 6 godzin wykładu i 10 godzin ćwiczeń z konstrukcyi maszyn w obu półroczach).

Wykład:

a) Motory żywotne: Budowa maszyn i przyrządów do dźwignia ciężarów, jako to: wielokluby, windy i żurawie.

b) Motory nieżywotne: 1. Budowa maszyn parowych na podstawie teorii tychże, obliczanie i ustalanie rozmaitych systemów kotłów parowych. Stawidła suwakowe, kruczkowe i wentylowe. Koła zamachowe. Ramy i fundamentowanie maszyn parowych. Budowa kondensatorów i pomp powietrznych, oziębiających i zasilających.

c) Łotoki, śluzy i akwadukty.

Ćwiczenia konstrukcyjne:

Obliczenie i konstrukcyja maszyn podanych w wykładzie.

51. Statyka budowli.

Profesor: **Maksymilian Thullie.**

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 4 godziny rysunków w półroczu zimowym).

Wiadomości wstępne ze statyki wykreślnej. Główne własności wieloboku sznurowego i wieloboku sił. Składanie sił równoległych, wyznaczanie momentu statycznego. Belka prosta podparta w dwóch punktach. Siły poprzeczne i momenty zgięcia dla obciążenia stałego. Wytrzymałość na ciągnięcie, ciśnienie i ścinanie. Obliczanie nitów. Wytrzymałość na zginanie, moment bezwładności, obliczanie przekroju belek żelaznych i drewnianych. Wytrzymałość na wyboczenie Belki kratowe i więzary dachowe. Teorya sklepień, sklepienia kolebkowe, krzyżowe i baniaste, linia ciśnienia. Równowaga stoków. Parcie ziemi, obliczone analitycznie i wykreślnie. Mury oporowe.

52. Budowa mostów część I.

Profesor: **Maksymilian Thullie.**

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 8 godzin rysunków w półroczu letniem).

Mosty kamienne: Przepusty płytowe i sklepione, mosty sklepione i wiadukty jedno i wieloprzęsłowe.

Obciążenie mostów drogowych i kolejowych. Siły poziome. Napięcie dopuszczalne. Belka jednoprzęsłowa zwykła. Działanie ciężarów skupionych i obciążenia ciągłego. Linie wpływowe. Wpływ poprzecznic. Wyznaczenie sił zewnętrznych belki ciągłej analityczne i wykreślne.

Mosty drewniane belkowe i rozporowe. Przyczółki, filary i jarzma mostowe.

53. Budowa mostów część II.

Profesor: **Maksymilian Thullie.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 6 godzin rysunków w półroczu zimowym, a 4 godzin wykładu i 10 godzin rysunków w półroczu letnim).

Belka kratowa równoległa i wieloboczna. Belka o kracie złożonej. Ilość materiału. Wyznaczenie wykreślne ugięcia belki kratowej. Belka ciągła.

Mosty drewniane kratowe. Mosty blaszane i kratowe żelazne. Filary kratowe. Wykonanie mostów, rusztowania i utrzymanie mostów.

54. Wybrane działy z budowy mostów.

Profesor: **Maksymilian Thullie.**

(Tygodniowo 1 godzina wykładu i 2 godziny rysunków w półroczu zimowym).

Obliczenie i ustrój mostów łukowych.

55. Budownictwo wodne kurs I. (Roboty wodne I).

Profesor: **Józef Rychter.**

(Tygodniowo 5 godzin wykładu w półroczu zimowym).

Pomiary wodne, projektowanie rowów i kanałów, nauka o fundamentach, regulacja rzek.

56. Budownictwo wodne kurs II. (Roboty wodne II.).

Profesor: **Józef Rychter.**

(Tygodniowo 5 godzin wykładu w zimowym półroczu, a 3 godziny w letnim. Rysunki 8 godzin tygodniowo w półroczu zimowym, 12 godzin tygodniowo w półroczu letnim).

Budowa jazów, osuszanie i nawodnianie; wodociągi i kanalizacja miast; splaw drzewa; żegluga śródziemna.

57. Encyklopedia nauk inżynierskich.

Profesor: **Józef Rychter.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

Ogólne zasady projektowania dróg. Roboty ziemne. Różne rodzaje dróg. Główne własności kolei, budowa toru. Mosty kamienne i drewniane. Pomiaru wodne, projektowanie kanałów, fundamenty. Zarys budowy jazów, wodociągi i kanały miejskie.

58. Melioracye rolne.

Docent płatny: **Jan Blauth.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu i 2 godziny rysunków w obu półroczach).

Osuszanie i nawodnianie.

Ogólne własności ziemi. Zasady fizjologii roślin, chemii rolniczej i uprawy roślin.

Działanie wody: opad, woda zaskórna, bieg wód parowanie. Badanie ilości wody. Jakość wody. Badanie gruntu. Zasady melioracji technicznych: podział tychże. Osuszanie rowami otwartymi mniejszych i większych obszarów. Drenowanie. Dreny podłużne, poprzeczne, Rerolla, Petersena. Fabrykacja drenów. Nawodniania w ogóle, zalewowe, zwilżające, stokowe, grządkowe. Budowle wodne. Zestawienie kosztów melioracji. Przykłady dokonanych w kraju melioracji. Opłacalność. Spółki melioracyjne. Ustawa wodna.

Kultura torfów.

Kultura torfów holenderska. Rimpau. Eksploatacja torfów na opał, na desinfekcyę, na ściółkę.

59. Budowa kolei żelaznych kurs I.

(Kolejnictwo kurs I.)

Profesor: **Roman baron Gostkowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu zimowym).

Wstęp do budowy kolei żelaznych.

Prawa ruchu lokomotywy. Adhezja konieczna do uzyskania ruchu. Opory ruchu. Prawa ruchu pociągów. Bieg pociągów po liniach poziomych, wzniesionych i spadzistych, jakoteż w łukach. Prędkość jazdy. Wpływ prędkości jazdy na stałość toru kolejowego. Jazda rozpędzającej się lokomotywy. Długość i stromość wzniesień, które przebyć może pociąg rozpędzający się. Stacje wodne, ich odległość od siebie.

60. Budowa dróg i kolei żelaznych kurs II.

Profesor: **Karol Skibiński.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu i 4 godziny rysunków w półroczu zimowym, a 3 godziny wykładu i 6 godzin rysunków w półroczu letniem).

Projektowanie komunikacji. Roboty ziemne. Praca zwierząt w pociągu. Spadki i łuki dróg. Trasowanie, budowa i utrzymanie dróg. Koszta budowy. Historyczny rozwój kolei żelaznych. Trasowanie generalne i szczegółowe. Wykonanie budowli podtorowych.

61. Budowa kolei żelaznych kurs III. i budowa tunelów.

Profesor: **Karol Skibiński.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu i 4 godziny rysunków w półroczu zimowym, a 3 godziny wykładu i 6 godzin rysunków w półroczu letniem).

Budowa toru w całym zakresie kolei żelaznych. Utrzymanie kolei. Koszta budowy.

Budowa tunelów. Historyczny pogląd na rozwój budowy tunelów. Roboty przygotowawcze i górnicze. Odbudowa i obudowa sztolni i szybów. Odbudowa i obudowa całego profilu tunelu. Wytyczenie osi tunelu. Koszta budowy.

62. Kolejnictwo kurs I.

(*Budownictwo kolei żelaznych kurs I.*).

Profesor: **Roman baron Gostkowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu zimowym).

Prawa ruchu lokomotywy. Adhezja konieczna do uzyskania ruchu. Opory ruchu. Prawa ruchu pociągów. Bieg pociągów po liniach poziomych, wzniesionych i spadzistych, jakoteż w łukach. Prędkość jazdy. Wpływ prędkości jazdy na stałość toru kolejowego. Jazda rozpędzającej się lokomotywy. Długość i stromość wzniesień, które przybyć może pociąg rozpędzający się. Stacje wodne, ich odległość od siebie.

63. Kolejnictwo kurs II.

Profesor: **Roman baron Gostkowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu letnim).

Zużywanie się szyn. Trwałość progów, ich impregnowanie, koszt impregnowania. Komercyjalna wartość progów. Przechyłka i rozszerzenie toru kolejowego. Ciepło potrzebne do wytwarzania pary w kotle lokomotywy. Urządzenie palowiska w lokomotywie. Siła ogrzewalna paliwa. Praca pary.

64. Kolejnictwo kurs III.

Profesor: **Roman baron Gostkowski.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w obu półroczach).

Związek między prędkością jazdy a oporem ruchu. Skutek użyteczny lokomotywy. Teoria hamowania. Krytyczny rozbiór hamulców używanych na kolejach. Wypracowanie i teoria rozkładu jazdy. Smarowanie wozów kolejowych. Ogrzewanie, oświetlanie i przewietrzanie wozów osobowych. Koleje elektryczne. Budowa taryfy kolejowej, teoria taryfowania. Krytyczny pogląd na taryfowanie. Kartele taryfowe.

65. Głębokie wiercenia.

Docent płaćny: **Leon Syroczyński.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu zimowym).

Cel i użyteczność głębokich wierceń; systemy udarowe i wiercenia obrotowe.

Rodzaje wiercenia udarowego: klasyczne, linowe i kanadyjskie; opis dla każdego rodzaju używanych przyrządów, wiertalni i motorów; przebieg pracy wiertniczej, zabezpieczenie ścian otworu i główne przy wierceniu zdarzające się wypadki; pompowanie. Zarząd wierceniem, inwentarz i formularze robót, koszta i kosztorysy.

Wiercenia obrotowe: metoda Fauvelle'a, t. j. użycie do wiercenia i szlamowania strumienia wody i jej odmiany, oraz metoda wiercenia dyamentowego. Szczegółowy opis przyrządów i zestawienie kosztu tych wierceń.

Porównanie wszystkich rodzajów wiercenia, przykłady głównych robót wiertniczych, wykonanych w Europie i Ameryce, celem poszukiwania węgla, soli, nafty wody i t. d.

66. Górnictwo nafty i wosku ziemnego.

Docent płatny: **Leon Syroczyński.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu letnim).

Górnictwo, zadanie przemysłu górniczego i nauki górnictwa. Geograficzny i statystyczny obraz obecnej produkcji minerałów żywnych całego świata.

Naturalne złożyska minerałów górnich w naszym kraju ze szczególnem uwzględnieniem minerałów żywnych; objaśnienie powstania tych minerałów i ich znajdowania się z danemi przez praktykę wskazówkami do poszukiwań. Roboty rozpoznawcze i poszukiwawcze, głębokie wiercenia.

Roboty wydobywalne i użycie materiałów wybuchowych. Budowle górnicze: kopanie szybów i chodników. Odbudowa kopalni, powierzchniowa (odkrywk), podziemna i ługownie.

Przewożenie produktów w kopalniach, po chodnikach, w szybach i na powierzchni; zjazd ludzi. Przewietrzanie i oświetlanie kopalni. Odprowadzanie wody z kopalni i pompowanie wody i ropy w szybach i otworach świdrowych.

Administracja kopalni; transporta nafty lądem i wodą. Rurociągi.

Ogólne pojęcie o obowiązującym prawie górniczem. Przedstawienie i objaśnienie normującej eksploatacją minerałów żywnych w naszym kraju ustawy krajowej r. 1884, i wydanych na jej podstawie górniczopolicyjnych przepisów.

67. Budownictwo I.

Profesor: **Gustaw Bisanz.**

(Tygodniowo 6 godzin wykładu i 12 godzin rysunków w półroczu zimowym, a 8 godzin wykładu i 12 godzin rysunków w półroczu letniem *).

- I. **Materyały budowlane:** Naturalne i sztuczne kamienie budowlane. Zaprawy. Drzewa budulcowe. Metale i inne materyały budowlane.
- II. **Konstrukcye budownicze:** Wiązania z kamienia, drzewa i żelaza. Mury, ściany i podpory żelazne. Fundamenty, sklepienia. Stropy drewniane, żelazne i mieszane. Kotwy. Posadzki i podłogi. Dachy. Pokrycie dachów. Gzymсы. Wyprawy. Buksztele i rusztowania. Schody. Drzwi i okna. Wychodki, kanały i zbiorniki. Ogrzewanie lokalne i centralne. Kuchnie. Wentylacye.
- III. **Ekonomia budownicza:** Przedmiar i kosztorys. Cennik i analiza cen robót budowlanych. Warunki ogólne i szczegółowe dla wykonania tych robót. Kierownictwo budowy.

68. Encyklopedia budownictwa.

Docent płatny: **Józef Janowski.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu i 6 godzin rysunków w półroczu zimowym, a 3 godziny wykładu i 6 godzin rysunków w półroczu letniem).

Nauka o materyałach: Kamienie naturalne i sztuczne. Wapno, gips, cement, zaprawy. Drzewo, metale i inne.

Konstrukcya. Wiązanie kamieni i cegieł. Łączenie drzewa, spajanie żelaza. Grunt i jego własności, wzmocnienie gruntu, zakładanie fundamentów. Mury nad ziemią, rozmaite ich rodzaje. Mury oporowe dla sklepień z teorią praktyczną sklepień, rodzaje sklepień i ich budowa. Ciosiołka, wiązanie ścian, dachów, stropów. Schody. Krycie dachów. Stolarka, drzwi, okna: podłogi, posadzki. Zasadnicze wiadomości o ogrzewaniu i wentylacji tudzież urządzeniu wychodków, kanałów, wodociągów. Zasady sporządzania kosztorysów.

*) Dla wydziału inżynieryi: 6 godzin wykładu i 10 godzin rysunków w półroczu zimowym, a 5 godzin wykładu i 10 godzin rysunków w półroczu letniem.

Rysunki. W półroczu zimowym: Kopiowanie ze wzorów rozmaitych części składowych budynku. W półroczu letnim: Rysowanie szczegółów konstrukcyjnych ze szkiców w ciągu wykładów kreślonych, a przez słuchaczy notowanych.

69. Budownictwo II. (Architektura).

Profesor: **Julian Zachariewicz.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu i 20 godz. rysunków w obu półroczach).

- a) Rozwój architektury na podstawie historycznej od czasów greckich i rzymskich do najnowszych na podstawie budowli hieratycznych.
- b) Architektura prywatna; założenia i urządzenia dzisiejszych domów mieszkalnych.
- c) Rysunki i kompozycje w myśl wskazanych powyżej wykładów
- d) Zdjęcia zabytków starożytnych.

70. Historia architektury.

Docent prywatny: **Michał Kowaleczuk.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w obu półroczach).

Historyczny rozwój architektury od najdawniejszych do najnowszych czasów.

I. Starożytność i okres staro-chrześcijański*).

- a) Architektura Egiptu, Chaldei, Asyrii, Fenicyi, Persyi i Azji Mniejszej. Indyjska architektura jako epizod.
- b) Architektura klasyczna (Grecya, Etrurya i Rzym). Rozwój budowy świątyń i budynków, przeznaczonych do publicznych celów Grecyi. Ważniejsze pomniki architektury greckiej w historycznym przeglądzie. Etruskie budownictwo jako podstawa rzymskiego: wpływ sztuki greckiej na rzymską. Systemy konstrukcyjne rzymskiej architektury. Pomniki w historycznym przeglądzie.
- c) Architektura okresu starochrześcijańskiego. Założenie podłużne (bazylikowe) i centralne w państwie zachodnio-rzymskiem. Architektura bizantyńska.
- d) Mahometańska architektura jako epizod.

*) Część I. i II. będą naprzemian wykładane. W roku naukowym 1896/7 wykładaną będzie część II, t. j. „Starożytność i okres staro-chrześcijański“.

II. Wieki średnie i nowoczesne.

- a) Architektura średnich wieków (okres romański i gotycki) od 10 do 16 stulecia. Formy najglówniejszych części budowlanych. Przegląd najglówniejszych pomników średniowiecznej architektury.
- b) Odrodzenie sztuki (renaissance) ze szczególnem uwzględnieniem Włoch. Założenie kościelne bazylikowe, centralne i kopulaste. Budownictwo świeckie okresu renesansowego. Ważniejsze pomniki w historycznym przeglądzie.
- c) Architektura późnego renesansu, barokowa drugiej połowy 18. i początków 19. wieku. Architektura tegoczesna, ze szczególnem uwzględnieniem Austrii.

71. Nauka form architektonicznych.

Profesor: **Julian Zachariewicz.**

(Tygodniowo 2 godz. wykładu i 6 godz. rysunków w obu półroczach).

Pojęcie utworu architektonicznego, wpływ materji na formę, piękność, styl i harmonię utworu architektonicznego.

Typy ornamentyki egipskiej i asyryjskiej. Style greckie i rzymskie. Sztuka starochrześcijańska i bizantyjska. Style mahometańskie. Formy sztuki romańskiej i gotyckiej. Style odrodzenia się sztuki w czasach nowszych.

W myśl tych wykładów rysunki i projekta samodzielne.

72. Budownictwo kolejowe.

Profesor: **Julian Zachariewicz.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu i 4 godziny rysunków w półroczu letniem).

Przeznaczenie i znaczenie stacyj kolejowych.

Sposób założenia stacyj i podział na kategorie.

Budynki stacyjne.

73. Kompozycje architektoniczne.

Profesor: **Julian Zachariewicz.**

(Tygodniowo 24 godzin rysunków w obu półroczach).

Wypracowania z zakresu architektury kościelnej i prywatnej.

Zdjęcia zabytków starodawnych.

74. Propedeutyka architektury *)

Docent prywatny: **Franciszek Skowron.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu zimowym i 4 godziny rysunków w półroczu letnim).

Ogólne wiadomości z nauki o sztuce. Zakres i znaczenie sztuk pięknych w szczególności architektury. Objaw piękna w formach architektonicznych. Geneza i konstrukcyjne znamiona elementów budowlanych. Pogląd historyczny kunsztu technicznego i utworów architektonicznych u ludów starożytnego Wschodu. Elementy architektury greckiej.

Rysunki architektoniczne.

Ważniejsze szczegóły ze struktury świątyni greckiej.

75. Rysunki odręczne kurs I.

Profesor: **Leonard Marconi.**

(Tygodniowo 4 godziny w obu półroczach).

76. Rysunki techniczne.

Profesor: *vacat.*

Na Wydziale Inżynieryi i Budowy maszyn.

(Tygodniowo po 4 godziny w obu półroczach).

77. Rysunki odręczne kurs II.

Profesor: **Leonard Marconi.**

Na wydziale Budownictwa.

(Tygodniowo 6 godzin w obu półroczach).

78. Rysunki ornamentalne kurs I.

Profesor: **Leonard Marconi.**

(Tygodniowo 4 godziny w obu półroczach).

*) W roku nauk 1897/8 wykładaną nie będzie.

79. Rysunki ornamentalne kurs II.

Profesor: **Leonard Marconi.**

(Tygodniowo 4 godziny w obu półroczach).

80. Modelowanie kurs I.

Profesor: **Leonard Marconi.**

(Tygodniowo 2 godziny ćwiczeń w zimowym i 4 godziny w letnim półroczu).

81. Modelowanie kurs II.

Profesor: **Leonard Marconi.**

(Tygodniowo 4 godziny ćwiczeń w obu półroczach).

V. Nauki społeczne i ogólnie kształcące.

82. Ekonomia społeczna.

Profesor: **Dr. Władysław Pilat.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu w półroczu zimowym i 2 godziny wykładu w półroczu letnim).

Wstęp: Przedmiot ekonomii społecznej. Stanowisko jej w systemie nauk. Metoda. Czy istnieją „prawa“ społeczne i ekonomiczne. Zasady gospodarstwa ludzkiego. Kolektywizm i indywidualizm.

Nauka o produkcji: Czynniki produkcji. Przyroda. Praca. Kapitał. Warunki społecznej produkcji. Wartość. Cena. Pieniądz. Rezultaty produkcji i ich rozdział. Dochód i jego rodzaje. Zysk przedsiębiorcy. Renta gruntowa. Płaca. Procent.

Nauka o konsumpcji: Pojęcie i rodzaje konsumpcji. Potrzeby ludzkie. Zbytek. Oszczędzanie. Kapitalizacja. Własność indywidualna i zbiorowa kapitału, ziemi.

Nauka o asocjacji: Związki gospodarcze naturalne. Plemię, ród, rodzina. Podział społeczny pracy i zawody gospodarcze. Właściwa

asocjacja dobrowolna. Spółki, stowarzyszenia. Asocjacja przymusowa. Wolna konkurencja i jej skutki. Interwencja państwa w życiu gospodarczym. Organizacja przymusowa pracy. Polityka gospodarcza i socjalna.

83. Nauki prawnicze, prawo handlowe i wekslowe.

Profesor: Dr. Władysław Pilat.

(Tygodniowo 1 godzina wykładu w obu półroczach).

A. *Wstęp.*

Pojęcie prawa: prawo w znaczeniu przedmiotowym, prawo w znaczeniu podmiotowym.

Źródła prawa: Zwyczaj, warunki, pod którymi zwyczaj staje się źródłem ustawy. Ustawa: warunki, pod którymi ustawa jest źródłem prawa. Sposób publikacji ustaw w Austrii.

Podstawa filozoficzna prawa. Czy za podstawę tę można przyjąć przemoc. Stosunek prawa do moralności. Rozwój prawa.

Podmiot i podmiotowość w prawie. Osoby fizyczne, osoby prawne w teorii, a w prawie ustryackiem. Początek osobowości, koniec. Śmierć naturalna (fizyczna i prawna).

Podział prawa: Prawo materialne i formalne; prawo uniwersalne i partykularne; prawo ogólne i specjalne; prawo publiczne i prywatne.

Podziały prawa publicznego: Prawo kościelne, państwowe, administracyjne, skarbowe, karne, procesowe i o organizacji sądów.

Podziały prawa prywatnego: Prawo osobowe, majątkowe (własność, posiadanie, zastaw, prawa na rzeczy cudzej, zobowiązania, prawo spadkowe).

B. *Prawo handlowe*: jako specjalny dział prawa.

Rys historyczny prawa handlowego.

Część ogólna: Handel. Pojęcie czynności handlowych. Pojęcie kupca.

Część szczegółowa: Prawo osobowe handlowe czyli podmioty handlu. Pojedynczy przedsiębiorca handlowy. Rejestr. Firma. Prokura. Księgi handlowe. Pomocnicy handlowi. Spółki handlowe. Stowarzyszenia. Towarzystwa zarobkowe i gospodarcze. Giełda i czynności giełdowe. Prawo rzeczowe handlowe. Posiadanie. Własność. Zastaw.

Zobowiązanie handlowe.

Część szczegółowa: Kontrakt kupna i sprzedaży. Przedsiębiorstwo komisowe. Spedytor. Przewoźnik. Przewoźnictwo kolei żelaznych.

Sądownictwo handlowe w Austrii.

C) *Prawo wekslowe.*

Wstęp. Historia weksła i prawa wekslowego. Źródła prawa wekslowego austriackiego.

Wymogi weksła przekazowego i własnego

Zdolność wekslowa i odpowiedzialność. Zasada solidarnej odpowiedzialności i jej skutki. Odpowiedzialność dłużnika głównego. Poręka wekslowa.

Indos i jego skutki. Czy jest możliwą zwykła cesya weksła? Protest.

Akcept. Akcept zwykły.

Sądownictwo wekslowe.

84. Administracja.

Profesor: **Dr. Władysław Pilat.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu zimowym, a 1 godzina wykładu w półroczu letnim).

I. Część ogólna.

Pojęcie administracji. Gałęzie administracji: Administracja wewnętrzna i podział jej na państwową i korporacyjną. Stosunek administracji do sądownictwa i do skarbowości.

Prawo administracyjne, jego źródła. Publikacja ustaw i ich zbiory.

Organizm państwowy administracyjny austriacki. Władze rządowe i techniczne, władze centralne i z ograniczonym terytoryalnie zakresem działania, władze jednostkowe i kollegialne. Urzędy wykonawcze. Personal strażniczy i egzekucyjny.

Ciała autonomiczne: gminy, powiaty i kraje.

Czynności administracyjne i postępowanie administracyjne.

Sądownictwo administracyjne.

II. Poszczególne gałęzie administracji.

Ewidencja ludności. Księgi urodzin, śmierci i ślubów. Nazwiska i małżeństwa. Prawa polityczne. Osiedlanie się. Spis ludności.

Policja bezpieczeństwa: policja stowarzyszeń i zgromadzeń, policja prasowa, teatralna, meldunkowa, paszportowa, służbowa. Wydalenie i nadzór policyjny. Policja nad bronią. Stan obleżenia.

Policja moralności.

Ochrona od wypadków. Handel truciznami. Produkcja gazu. Kotły parowe. Środki wybuchowe. Policja budownicza, drogowa, fabryczna i górnicza.

Policja sanitarna i jej zakres.

Ubodzy i klęski powszechnie.

Policja majątkowa: ogniowa, wodna, zarazy zwierząt i roślin.

Stowarzyszenia i nadzór nad nimi.

Banki i instytucje kredytowe i nadzór nad nimi.

Monety, miary i wagi.

Wykupna praw i służebności.

Expropriacja i jej wypadki.

Prawo wodne: podział wód, używanie wód. Wypadki expropriacji wodnej. Budowy ochronne i regulacyjne. Spółki wodne.

Sprawy kultury krajowej.

Policja górnicza.

Policja przemysłowa i handlowa.

Drogi i koleje.

Stosunki służbowe i robocze.

Nauka publiczna. Stosunek kościoła do szkoły.

Sprawy wyznaniowe.

Sprawy wojskowe.

85. Austriackie prawo konstytucyjne.

Profesor: Dr. Władysław Pilat.

(Tygodniowo 2 godziny w półroczu zimowym).

Pojęcie państwa i rozwój państwa. Państwo despotyczne, średniowieczne, absolutne i na prawie oparte. Pojęcie władzy, ustrój władzy w państwie nowożytnym.

Krótki rys rozwoju monarchii austriacko-węgierskiej. Sankcja pragmatyczna. Reformy za Maryi Teresy i Józefa II. Przybranie ty-

tułu cesarskiego. Historia konstytucyi od r. 1848. Dyplom październikowy. Ustawy zasadnicze.

Obecny ustrój konstytucyjny monarchii. Charakter prawny monarchii Austro-węgierskiej. Sprawy wspólne i wedle wspólnych zasad się traktujące. Delegacye.

Ustrój krajów reprezentowanych w Radzie państwa. Podstawy konstytucyjne. Ustawa o wykonywaniu władzy rządowej i wykonawczej w ogóle. Ustawa o odpowiedzialności ministrów. Ustawa o ogólnych prawach obywateli. Ustawa o tymczasowem zawieszeniu tych praw.

Reprezentacya ludu. Rada państwa, skład jej i wybory do niej. Sejmy krajowe.

Rząd i jego organa. Ministerya i władze im podległe.

Trybunał stanu. Trybunał państwa. Trybunał administracyjny. Najwyższy trybunał sądowy.

86. Ustawa o księgach publicznych.

Profesor: **Dr. Władysław Pilat.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu letniem).

O istocie i celu ksiąg publicznych w ogóle a ksiąg gruntowych w szczególności.

O urządzeniu i prowadzeniu ksiąg gruntowych. System inkskrypcyjny i system hipoteczny, system księgi gruntowej. Sposób urządzenia ksiąg gruntowych w Austrii.

Rodzaje nieruchomości i rodzaje ksiąg. Rodzaje wpisów do ksiąg.

Zasady kierujące instytucyi ksiąg gruntowych. Zasada legalności. Zasada zezwolenia stron. Zasada dokładności. Zasada jawności. Zasada prawdy formalnej. Zasada wiarygodności. Zasada przymusu wpisywania. Skutki wpisu. Pierwszeństwo hipoteczne. Władze hipoteczne. Postępowanie w sprawach hipotecznych.

87. Ustawy budownicze i kolejowe.

Profesor: **Gustaw Bisanz.**

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w półroczu zimowem).

I. Ustawy budownicze: Władze budownicze. Upoważnieni technicy. Przemysł budowniczy. Policya budownicza i przepisy budownicze.

II. Ustawy drogowe: Przepisy dotyczące się ponoszenia kosztów budowy i utrzymania dróg publicznych. Przepisy o konstrukcyi dróg. Policya drogowa.

III. Ustawy wodne: Prawo własności i użytkowanie wód. Po-
stanowienia dotyczące się ponoszenia kosztów robót wodnych. Spółki
wodne. Polityca wodna.

IV. Ustawy kolejowe: Wpływ administracyi państwowej na
sprawy kolejowe. Koncesye kolejowe. Przepisy o budowie dróg że-
laznych.

88. Nauka o katastrze i ustawach mierniczych.

Profesor: Seweryn Widt.

(Tygodniowo 2 godziny w obu półroczach).

Krótki rys rozwoju katastru. Instrukcyja z roku 1865. In-
strukcyja z r. 1887. Ustawy dotyczące ewidencyi o katastrze z roku
1883. Najnowsze rozporządzenia.

89. Buchalteryja *).

Docent płatny: Dr. Maryan Lewakowski.

(Tygodniowo 2 godziny wykładu w obu półroczach).

Pojęcia wstępne.

O buchalteryi w ogóle -- różne systemy tejże

Zasady i system buchalteryi podwójnej oraz pojedynczej.

O założeniu, prowadzeniu i zamknięciu ksiąg handlowych we-
dług buchalteryi podwójnej i pojedynczej.

O bilansowaniu.

Zasady korespondencyi handlowej i styl kupiecki.

O rachunkach bieżących i metodach zamykania tychże.

Ćwiczenia praktyczne — a mianowicie: książkowe prowadzenie
przedsiębiorstwa przemysłowego z uwzględnieniem dotyczącej kores-
pondencyi i obliczeń; zamknięcie ksiąg i zestawienie bilansu.

90. Nauka prowadzenia praktycznego ksiąg rachunkowych, korespondencyi handlowej, tudzież prac kantorowych.

Nauczyciel: Ludwik Veltzé.

(Tygodniowo 3 godziny wykładu z ćwiczeniami w obu półroczach za
osobnem honoraryum).

Główne zasady i podział buchalteryi systematycznej na metody
obecnie praktykowane ze względu na ich zastosowanie.

*) Jako przedmiot przygotowawczy poleca się ekonomię społeczną
i prawo handlowe i wekslowe.

Ćwiczenia praktyczne, dotyczące całości pewnego okresu rachunkowego, według metody włoskiej, niemieckiej i amerykańskiej.

Porównanie metod poszczególnych między sobą z uwydatnieniem ich stron dodatnich i ujemnych.

Ćwiczenia zamknąć samoistnych z uwzględnieniem przedsiębiorstw osób pojedynczych i spółek z kapitałem zmiennym, oraz towarzystw akcyjnych i udziałowych z kapitałem stałym.

Prace kantorowe oraz korespondencya handlowa łączyć się będą ściśle z ćwiczeniami buchalterycznymi; z pierwszych jednak będą uwzględniane szczególnie ćwiczenia dotyczące kalkulacyi towarów, dyskontu z weksli, oraz obliczeń odsetek, wypadających z rachunku bieżącego.

91. Ustawy akcyzowe.

Docent płatny: **Stanisław Prokopowicz.**

(Tygodniowo 3 godziny wykładu w półroczu zimowym).

92. Język niemiecki.

Nauczyciel: **Dr. Albert Zipper.**

(Tygodniowo 4 godziny wykładu w obu półroczach).

Ćwiczenia w konwersacyi. Tłómaczenia z polskiego. Czytanie dzieł niemieckich.

Wykłady o wybitniejszych zjawiskach nowszej i najnowszej literatury.

93. Język francuski.

Nauczyciel: **Jan Amborski.**

(Tygodniowo 3 godziny w obu półroczach).

94. Język angielski kurs I.

Nauczyciel: **Józef Kropiwnicki.**

(Tygodniowo 2 godziny w obu półroczach).

95. Język angielski kurs II.

Nauczyciel: **Józef Kropiwnicki.**

(Tygodniowo 2 godziny w obu półroczach).

96. Język włoski.

Nauczyciel: **Kazimierz Koniński.**

(Tygodniowo 3 godziny w obu półroczach za osobnem honoraryum).

PLAN NAUK NA ROK 1897–8.

(W znaczy wykład. Ć. znaczy ćwiczenie. R. znaczy rysunki. Znakiem * oznaczone przedmioty są polecone).

A. Wydział inżynieryi.

Rok	Przedmiot	Liczka spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka I.	1	6	—	—	6	—	—
	Geometrya wykreślna	5	5	—	—	5	—	—
	Rysunki z geometryi wykreślonej	5	—	—	10	—	—	10
	Fizyka ogólna i techniczna	13	6	—	—	6	—	—
	Encyklopedia chemii	19	3	—	—	3	—	—
	Rysunki odręczne I.	75	—	—	4	—	—	4
	*Repetytoryum matematyki ele- mentarnej	2	—	2	—	—	2	—
	*Ekonomia społeczna	82	4	—	—	2	—	—
*Encyklopedia elektrotechniki	15	2	—	—	2	—	—	
II.	Matematyka II.	3	6	—	—	6	—	—
	Mechanika teoretyczna	7	7	—	—	7	—	—
	Geodezya I. (miernictwo I.)	8	3	—	—	2	—	—
	Ćwiczenia z geodezyi	8	—	3	—	—	5	—
	Rysunki z geodezyi I.	8	—	—	4	—	—	4
	Rysunki techniczne	76	—	—	4	—	—	4
	Buchalterya	89	2	—	—	2	—	—
	*Repetytoryum matematyki wyższej	4	—	2	—	—	2	—
	*Nauka form architektonicznych	71	2	—	—	2	—	—
	*Rysunki z nauki form architekt.	71	—	—	2	—	—	2
	*Pomiary elektrotechniczne kurs I.	16	2	—	—	—	3	—
	*Pomiary elektrotechniczne kurs II.	17	—	—	—	2	—	—
	*Nauki prawnicze, prawo handlowe i wekslowe	83	1	—	—	1	—	—
	*Administracya	84	2	—	—	1	—	—
	*Syntetyczna teoria krzywych roz- wijalnych i powierzchni wiatr.	6	1	—	—	1	—	—

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
III.	Geodezya II.	9	3	—	—	3	3	—
	Praktyczne ćwiczenia z Geodezyi od 8. do 27. lipca.							
	Statyka budowli.	51	5	—	—	—	—	—
	Rysunki ze statyki budowli . .	51	—	—	4	—	—	—
	Budownictwo I.	67	6	—	—	5	—	—
	Rysunki z budownictwa I. . . .	67	—	—	10	—	—	10
	Budowa mostów część I.	52	—	—	—	5	—	—
	Rysunki z budowy mostów cz. I.	52	—	—	—	—	—	8
	Geologia I. i II.	26, 27	2	1	—	4	1	—
	*Encyklopedia rolnictwa	32	3	—	—	2	—	—
	*Bonitacja gleby	32	1	—	—	1	—	—
	*Encyklopedia leśnictwa	31	3	—	—	3	—	—
*Głębokie wiercenia	65	3	—	—	—	—	—	
*Górnictwo nafty i wosku ziemnego	66	—	—	—	3	—	—	
*Pomiary elektrotechniczne III. .	17	—	3	—	—	—	—	
IV.	Astronomia sferyczna z ćwicze- niami	10	4	2	—	—	—	—
	Geodezya III.	11	—	—	—	4	2	—
	Budowa kolei żelaznych I. . . .	59	3	—	—	—	—	—
	Budowa dróg i budowa kolei że- laznych II.	60	3	—	—	3	—	—
	Rysunki z budowy dróg i budowy kolei żelaznych	60	—	—	4	—	—	6
	Budowa mostów część II.	54	4	—	—	4	—	—
	Rysunki z budowy mostów cz. II.	54	—	—	6	—	—	10
	Budownictwo wodne I.	55	5	—	—	—	—	—
	2-dniowa wycieczka geologiczna.							
	*Kolejnictwo kurs II.	63	—	—	—	3	—	—
	*Technologia chemiczna oleju skal- nego i wosku ziemnego	42	—	—	—	3	—	—
	*Chemia rolnicza	24	—	—	—	3	—	—
	*Technologia mechaniczna	34	3	—	—	3	—	—
	*Przegląd stosunków geologicznych Galicyi i obszarów przyległych	26	1	—	—	—	—	—
*Technologia materiałów budowl.	36 B	1	—	—	—	—	—	

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	C.	R.
V.	Ustawy budownicze i kolejowe	86	2	—	—	—	—	—
	Budowa kolei żelaznych III. i bu- dowa tunelów	61	3	—	—	3	—	—
	Rysunki z budowy kolei żelaznych III. i z budowy tunelów	61	—	—	4	—	—	6
	Budownictwo wodne II.	56	5	—	—	3	—	—
	Rysunki z budownictwa wod. II.	56	—	—	8	—	—	12
	Budownictwo kolejowe	72	—	—	—	2	—	—
	Rysunki z budownictwa kolej.	72	—	—	—	—	—	4
	Encyklopedia maszyn	45	—	—	—	4	—	—
	*Kolejnictwo kurs III.	64	3	—	—	3	—	—
	*Wybrane działy z nauki rolnictwa	33	2	—	—	2	—	—
	*Melioracye rolne	58	3	—	2	3	—	2
	*Wybrane działy z budowy mostów	54	1	—	—	—	—	—
	*Rysunki z wybranych działów budowy mostów	54	—	—	2	—	—	—
*Meteorologia	12	—	—	—	1	—	—	

Na wszystkich latach poleca się obce języki i ich literaturę, a mianowicie: język niemiecki, francuski, angielski i włoski — kunszt (jak: „Praktyczne pro-
wadzenie ksiąg handlowych“ i t. d.) — oraz przedmioty ogólnie kształcące.

Ad A. Kurs geometrów.

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godz n w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka I.	1	6	—	—	6	—	—
	Geometrya wykreslna	5	5	—	—	5	—	—
	Rysunki z geometryi wykreslnej	5	—	—	10	—	—	10
	Geodezya I. (miernictwo I.)	8	3	—	—	2	—	—
	Ćwiczenia z geodezyi I.	8	—	3	—	—	5	—
	Rysunki z geodezyi I.	8	—	—	4	—	—	4
	Ekonomia społeczna	82	4	—	—	2	—	—
	Fizyka ogólna i techniczna	13	6	—	—	6	—	—
II.	Matematyka II.	3	6	—	—	6	—	—
	Geodezya II.	9	3	—	—	3	3	—
	20-dniowe ćwiczenia z geodezyi II.	9	—	—	—	—	—	—
	Astronomia sferyczna	10	4	2	—	—	—	—
	Geodezya wyższa	11	—	—	—	4	2	—
	Encyklopedia rolnictwa	32	3	—	—	2	—	—
	Bonitacya gleby	32	1	—	—	1	—	—
	Administyacya	84	2	—	—	1	—	—
	Ustawa o księgach publicznych	86	—	—	—	2	—	—
	Nauka o katastrze i ustawy mier- nicze	88	2	—	—	2	—	—
*Encyklopedia leśnictwa	31	3	—	—	3	—	—	

Na wszystkich latach poleca się obce języki i ich literaturę, a mianowicie: język niemiecki, francuski, angielski i włoski — kunszta (jak: „Praktyczne prowadzenie ksiąg handlowych“ i t. d.) — oraz przedmioty ogólnie kształcające.

B. Wydział Budownictwa lądowego.

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka I.	1	6	—	—	6	—	—
	Repetytoryum matematyki ele- mentarnej	2	—	2	—	—	2	—
	Geometria wykreslna	5	5	—	—	5	—	—
	Rysunki z geometrii wykreslnej	5	—	—	10	—	—	10
	Fizyka ogólna i techniczna . .	13	6	—	—	6	—	—
	Rysunki odręczne I.	75	—	—	4	—	—	4
	*Ekonomia społeczna	82	4	—	—	2	—	—
*Encyklopedia elektrotechniki .	15	2	—	—	2	—	—	
II.	Mechanika teoretyczna	7	7	—	—	7	—	—
	Geodezya I. (miernictwo I.) . .	8	3	—	—	3	—	—
	Ćwiczenia z geodezyi I.	8	—	3	—	—	5	—
	Rysunki z geodezyi I.	8	—	—	2	—	—	2
	Rysunki odręczne II.	77	—	—	6	—	—	6
	Nauka form architektonicznych .	71	2	—	—	2	—	—
	Rysunki z nauki form architekt.	71	—	—	6	—	—	6
	*Repetytoryum wyższej matem .	4	—	2	—	—	2	—
	*Syntetyczna teoria krzywychroz- wijalnych i powierzchni wichro- watych	6	1	—	—	1	—	—
	*Nauki prawnicze, prawo handlowe i wekslowe	83	1	—	—	1	—	—
*Administracja	84	2	—	—	1	—	—	
III.	Encyklopedia chemii	19	3	—	—	3	—	—
	Statyka budowli	51	5	—	—	—	—	—
	Rysunki ze statyki budowli . .	51	—	—	4	—	—	—
	Budownictwo I.	67	6	—	—	8	—	—
	Rysunki z budownictwa I. . . .	67	—	—	12	—	—	12
	Rysunki ornamentalne I.	78	—	—	4	—	—	4
	Geologia I.	26	2	1	—	—	—	—
	Modelowanie I.	80	—	2	—	—	4	—
*Technologia materiałów budowl.	36B	1	—	—	—	—	—	
IV.	Encyklopedia maszyn	47	—	—	—	4	—	—
	Budownictwo II.	69	3	—	—	3	—	—
	Rysunki z budownictwa II. . . .	69	—	—	20	—	—	20

Rok	P r z e d m i o t	Liczby spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
IV.	Ustawy budownicze i kolejowe .	87	2	—	—	—	—	—
	Historya architektury część I. i II.	70	2	—	—	2	—	—
	Rysunki ornamentalne II.	79	—	—	4	—	—	4
	Modelowanie II.	81	—	4	—	—	4	—
	*Buchalteryja	89	2	—	—	2	—	—
V.	Encyklopedia nauk inżynierskich	57	3	—	—	2	—	—
	Kompozycye architektoniczne .	73	—	—	24	—	—	24
	Historya architektury I. i II. .	70	2	—	—	2	—	—
	*Budownictwo kolejowe	72	—	—	—	2	—	—
	*Rysunki z budownictwa kolejow.	72	—	—	—	—	—	4
	*Technologia mechaniczna . . .	34	3	—	—	3	—	—

Na wszystkich latach poleca się obce języki i ich literaturę, a mianowicie: język niemiecki, francuski, angielski i włoski — kunszta (jak: „Praktyczne prowadzenie ksiąg handlowych“ i t. d.) — oraz przedmioty ogólnie kształcające.

C. Wydział budowy maszyn.

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka I.	1	6	—	—	6	—	—
	Geometria wykreslna	5	5	—	—	5	—	—
	Rysunki z geometrii wykreslnej	5	—	—	10	—	—	10
	Fizyka ogólna i techniczna . .	13	6	—	—	6	—	—
	Rysunki odręczne I.	75	—	—	4	—	—	4
	*Repetytorjum matematyki ele- mentarnej	2	—	2	—	—	2	—
	*Ekonomia społeczna	82	4	—	—	2	—	—
*Encyklopedia elektrotechniki .	15	2	—	—	2	—	—	
II.	Matematyka II.	3	6	—	—	6	—	—
	Repetytorjum wyższej matematyki	4	—	2	—	—	2	—
	Mechanika teoretyczna	7	7	—	—	7	—	—
	Geodezya I. (miernictwo I.) . . .	8	3	—	—	3	—	—
	Ćwiczenia z geodezyi I.	8	—	3	—	—	5	—
	Rysunki z geodezyi I.	8	—	—	4	—	—	4
	Rysunki techniczne	76	—	—	4	—	—	4
	*Nauki prawnicze, prawo handlowe i wekslowe	83	1	—	—	1	—	—
	*Administracja	84	2	—	—	1	—	—
*Pomiary elektrotechniczne kurs I.	16	2	—	—	—	3	—	
*Pomiary elektrotechniczne kurs II.	17	—	—	—	2	—	—	
III	Encyklopedia chemii	19	3	—	—	3	—	—
	Technologia mechaniczna I. . . .	34	3	—	—	3	—	—
	Teorya maszyn	46	3	—	—	3	—	—
	Budowa maszyn	49	5	—	—	5	—	—
	Ćwiczenia konstrukcyjne z budo- wy maszyn	49	—	—	10	—	—	10
	Encyklopedia budownictwa	68	4	—	—	3	—	—
	Rysunki z encyklopedyi budown.	68	—	—	6	—	—	6
	*Kolejnictwo I. i II.	62, 63	3	—	—	3	—	—
	*Encyklopedia leśnictwa	31	3	—	—	3	—	—
	*Pomiary elektrotechniczne kurs II.	17	—	3	—	—	—	—
	*Elektrotechnika szczegółowa . .	18	2	—	—	2	—	—
*Głębokie wiercenia	65	3	—	—	—	—	—	
*Górnictwo nafty i wosku ziemnego	66	—	—	—	3	—	—	

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
IV.	Technologia mechaniczna II. . .	35	3	—	—	3	—	—
	Budowa maszyn II.	50	6	—	—	6	—	—
	Ćwiczenia konstrukcyjne z budo- wy maszyn II.	50	3	—	10	—	—	10
	Encyklopedia nauk inżynierskich	57	3	—	—	3	—	—
	Buchalterya	89	2	—	—	2	—	—
	*Kolejnictwo III.	64	3	—	—	3	—	—
	*Technologia chemiczna oleju skal- nego i wosku ziemnego . .	42	—	—	—	3	—	—

Na wszystkich latach poleca się obce języki i ich literaturę, a mianowicie: język niemiecki, francuski, angielski i włoski — kunszta (jak: Praktyczne prowadzenie ksiąg handlowych i t. d.) — oraz przedmioty ogólnie kształcające.

Ad C. Kurs przygotowawczy dla kandydatów zawodu górniczego.

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka I.	1	6	—	—	6	—	—
	Geometria wykreslna	5	5	—	—	5	—	—
	Rysunki z geometrii wykreslnej	5	—	—	10	—	—	10
	Fizyka ogólna i techniczna . .	13	6	—	—	6	—	—
	Chemia ogólna nieorganiczna .	20	4	—	—	3	—	—
	Chemia analityczna jakościowa .	22	1	—	—	—	—	—
	Ćwiczenia w labor. ch. an. jak.	22	—	16	—	—	—	—
	Chemia analityczna ilościowa .	21	1	—	—	—	—	—
Ćwiczenia w labor. ch. an. ilość.	23	—	16	—	—	—	—	
II.	Mechanika teoretyczna	6	7	—	—	7	—	—
	Geodezya I.	8	3	—	—	3	—	—
	Ćwiczenia z geodezyi I.	8	—	3	—	—	5	—
	Rysunki z geodezyi I.	8	—	—	4	—	—	4
	Mineralogia	25	4	1	—	3	2	—
	Budowa maszyn I.	49	5	—	—	5	—	—
Ćwiczenia konstr. z bud. maszyn I.	49	—	—	4	—	—	4	
III.	Teoria maszyn	46	3	—	—	3	—	—
	Budowa maszyn II.	50	5	—	—	5	—	—
	Ćwiczenia konstr. z bud. masz. II.	50	—	—	6	—	—	6
	Geologia I. i II.	26, 27	2	1	—	4	1	—
	Geodezya II.	9	3	—	—	3	3	—
	Buchalterya	87	2	—	—	2	—	—
	*Nauki prawnicze, prawo handlo- we i wekslowe	83	1	—	—	1	—	—
	*Administracya	84	2	—	—	1	—	—
	*Encyklopedya budownictwa . .	68	4	—	—	3	—	—
	*Rysunki z encyklopedyi budown.	68	—	—	6	—	—	6
	*Głębokie wiercenie	65	3	—	—	—	—	—
	*Górnictwo nafty i wosku ziemnego	66	—	—	—	3	—	—
*Technologia chemiczna oleju skal- nego i wosku ziemnego . .	42	—	—	—	3	—	—	

Na wszystkich latach poleca się obce języki i ich literaturę, a mianowicie: język niemiecki, francuski, angielski i włoski — kunszta (jak: „Praktyczne prowadzenie ksiąg handlowych“ i t. d.) oraz przedmioty ogólnie kształcące.

D. Wydział Chemii technicznej.

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
I.	Matematyka I.	1	6	—	—	6	—	—
	Fizyka ogólna i techniczna . .	13	6	—	—	6	—	—
	Chemia ogólna nieorganiczna . .	20	4	—	—	3	—	—
	Chemia analityczna jakościowa .	22	1	—	—	—	—	—
	Ćwiczenia w laboratorium chemii analitycznej jakościowej .	22	—	16	—	—	—	—
	Chemia analityczna ilościowa .	23	—	—	—	1	—	—
	Ćwiczenia w laboratorium chemii analitycznej ilościowej .	23	—	—	—	—	16	—
	Botanika	30	—	—	—	4	2	—
	*Zoologia	29	4	2	—	—	—	—
	*Repetytoryum matematyki elementarnej	2	—	2	—	—	2	—
	*Ekonomia społeczna	82	4	—	—	2	—	—
*Encyklopedia elektrotechniki .	15	2	—	—	2	—	—	
II.	Mineraliogia	25	4	1	—	3	2	—
	Chemia ogólna organiczna	21	3	—	—	4	—	—
	Chemia analityczna ilościowa . .	23	1	—	—	1	—	—
	Ćwiczenia w laboratorium chemii analit. ilościowej	23	—	16	—	—	16	—
	Encyklopedia mechaniki i nauki o maszynach	46	4	—	—	4	—	—
	*Pomiary elektrotechniczne kurs I.	16	2	—	—	—	3	—
	*Nauki prawnicze, prawo handlowe i wekslowe.	83	1	—	—	1	—	—
	*Administracja	84	2	—	—	1	—	—
	*Ćwiczenia w labor. fizycznym . .	14	—	3	—	—	—	—
	III.	Technologia chemiczna I.	36A	3	—	—	4	—
Technologia materiałów budowl. .		36B	1	—	—	—	—	—
Analiza chemiczno-techniczna . .		38	—	16	—	—	16	—
Encyklopedia budownictwa		68	4	—	—	3	—	—
Rysunki z encyklopedyi budown. .		68	—	—	6	—	—	6
Geologia I. (Petrografia)		26	2	1	—	—	—	—
*Geologia II.		27	—	—	—	4	1	—
*Głębokie wiercenia		65	3	—	—	—	—	—
*Górnictwo ropy i wosku ziemnego		66	—	—	—	3	—	—
*Ustawy akcyzowe		89	3	—	—	—	—	—
*Encyklopedia rolnictwa		32	3	—	—	2	—	—
*Bonitacja gleby		32	1	—	—	1	—	—

Rok	Przedmiot	Liczba spisu wykładów	Tygodniowa liczba godzin w półroczu					
			zimowem			letniem		
			W.	Ć.	R.	W.	Ć.	R.
IV.	Chemia rolnicza	24	—	—	—	3	—	—
	Technologia chemiczna	37	4	—	—	4	—	—
	Towaroznawstwo techniczne	40	2	3	—	2	3	—
	Analiza i produkcya chemiczno- techniczna	39	—	20	—	—	20	—
	*Technologia chemiczna oleju skal- nego i wosku ziemnego	42	—	—	—	3	—	—
	*Encyklopedia rolnictwa	32	3	—	—	2	—	—
	*Bonitacya gleby	32	1	—	—	1	—	—
	*Buchalterya	87	2	—	—	2	—	—
	*Oświetlanie i opalanie	43	—	—	—	2	—	—
	*Wybrane działy z nauki rolnictwa	33	2	—	—	2	—	—
	*Ustawy akcyzowe	89	3	—	—	—	—	—
	*Przegląd stosunków geologicznych Galicyi i obszarów przyległych	28	1	—	—	—	—	—

Na wszystkich latach poleca się obce języki i ich literaturę, a mianowicie: język niemiecki, francuski, angielski i włoski — kunszt (jak: „Praktyczne pro-
wadzenie ksiąg handlowych“ i t. d.) — oraz przedmioty ogólnie kształcające.

ETAT OSOBOWY

C. K. SZKOŁY POLITECHNICZNEJ.

(Tytuły umieszczone niżej).

R e k t o r .

Roman br. Gostkowski.

P r o r e k t o r .

Dr. Mieczysław Łazarski.

Dziekan Wydziału Inżynieri.

Maksymilian Thullie.

Prodziekan Wydziału Inżynieri.

Karol Skibiński.

Dziekan Wydziału Budownictwa lądowego.

Gustaw Bisanz.

Prodziekan Wydziału Budownictwa lądowego.

Leonard Marconi.

Dziekan Wydziału Budowy maszyn.

Tadeusz Fiedler.

Prodziekan Wydziału Budowy maszyn.

Roman Dzieślewski.

Dziekan Wydziału Chemii technicznej.

Dr. Kazimierz Olearski.

Prodziekan Wydziału Chemii technicznej.

Dr. Stefan Niementowski.

Grono profesorów.

Julian z Lwirodu Zachariewicz, architekt, p. z. profesor budownictwa II. (architektury), kawaler orderu żelaznej korony III. klasy, prezes c. k. komisji egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na wydziale Budownictwa lądowego, członek komisji egzaminacyjnej dla architektów autoryzowanych, konserwator zabytków sztuki, członek Rady szkolnej krajowej, członek Rady król. stoł. m. Lwowa, b. rektor w latach 1877/8 i 1881/2 (Kastelówka, wila Julietka).

Władysław Zajączkowski, doktor filozofii, p. z. profesor matematyki, członek czynny c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, docent matematyki w krajowej szkole gospodarstwa lasowego, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, naczelny dyrektor galicyjskiej Kasy oszczędności b. rektor w latach 1878/9 i 1885/6. (Ulica Sykstuska l. 50).

Julian Niedźwiedzki, p. z. profesor mineralogii i geologii, docent prywatny tychże przedmiotów w c. k. Uniwersytecie, członek czynny c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, były rektor w latach 1879/80, i 1884/5 i 1887/8. (Ulica Kleina l. 3).

Bogdan Maryniak, p. z. profesor budowy maszyn, c. k. komisarz egzam dla kandydatów na nadzorców machin i kotłów parowych, b. rektor w r. 1886/7. (Ulica Teatralna l. 6).

Józef Rychter, inżynier, p. z. profesor budownictwa wodnego, prezes c. k. komisji egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na wydziale Inżynierii. członek komisji egzaminacyjnej dla autoryzowanych inżynierów budowy i inżynierów kultury, były rektor w roku 1892/3. (Ulica Kochanowskiego l. 3. A).

Juliusz Jaxa Bykowski, p. z. profesor technologii mechanicznej, b. rektor w r. 1883/4. (Ulica Kornela Ujejskiego l. 10).

Gustaw Bisanz, p. z. profesor budownictwa I., architekt, członek komisji egzaminacyjnej dla autoryzowanych architektów i inżynierów budowy i inżynierów kultury, członek komisji egzaminacyjnej na budowniczych i na majstrów przem. budow., były rektor w r. 1888/9. (Ulica Kornela Ujejskiego l. 12).

Karol Skibiński, p. z. profesor budowy dróg kolei żelaznych i tunelów, członek komisji egzaminacyjnej dla autoryzowanych inżynierów budowy, członek krajowej Rady kolejowej, b. rektor w roku 1891/2. (Ulica Wronowskich l. 6).

Bronisław Pawlewski, p. z. profesor technologii chemicznej, prezes c. k. komisji egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na Wydziale chemii-technicznej, członek Rady król. stoł. miasta Lwowa, chemik przysięgły sądowy dla spraw garbarskich, członek krajowej komisji dla spraw przemysłowych, członek krajowej Rady górniczej, b. rektor w r. 1895/6. (Gmach laboratorium chemicznego).

Placyd Dziwiński, doktor filozofii, p. z. profesor matematyki, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich i wydziałowych we Lwowie, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla geometrów autoryzowanych, członek honorowy Towarzystwa politechnicznego we Lwowie, b. rektor w r. 1893/4. (Ulica Batorego l. 38).

Mieczysław Łazarski, doktor filozofii, p. z. profesor geometrii wykreślnej. (Ulica Kraszewskiego l. 25).

Roman baron Gostkowski, p. z. profesor kolejnictwa, b. radca generalnej Dyrekcji austriackich kolei państwowych, członek honorowy Towarzystwa politechnicznego we Lwowie, członek Rady stoł. król. miasta Lwowa. (Ulica Franciszkańska l. 5).

Kazimierz Olearski, doktor filozofii, p. z. profesor fizyki ogólnej i technicznej. (Ulica Sadownicka l. 7).

Leonard Marconi, p. z. profesor rysunków odręcznych, ornamentalnych i modelowania, honorowy członek akademii „Panteon“ w Rzymie. (Ulica Sadownicka l. 1).

Maksymilian Thullie, dyplomowany inżynier, p. z. profesor budowy mostów, członek komisji egzaminacyjnej dla autoryzowanych inżynierów budowy i inżynierów kultury, członek Rady król. stoł. m. Lwowa, b. rektor w r. 1894/5. (Ulica Dąbrowskiego l. 9).

Stefan Niementowski, doktor filozofii, p. z. profesor chemii ogólnej, członek korespondent Akademii Umiejętności w Krakowie. (Gmach laboratorium chemicznego).

Roman Dzieślewski, p. z. profesor elektrotechniki (Ulica Mikołaja l. 7 A).

Tadeusz Fiedler, p. z. profesor mechaniki i teorii maszyn. (Ulica Krzyżowa l. 19).

Eustachy Wołoszczak, doktor filozofii, i doktor praw p. n., profesor zoologii, botaniki i towaroznawstwa technicznego. (Ulica Sapiehy l. 15).

Seweryn Widt, p. n. profesor geodezyi kursu I. i II. (miernictwa I. II.) autoryzowany inżynier budowy, zaprzysiężony znawca sądowy dla spraw budownictwa, tudzież drogowych, wodnych i kolejowych, docent inżynierii w krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie. (Ulica Sykstuska l. 56 A).

Wacław Łaska, doktor filozofii p. n. profesor astronomii sferycznej i geodezyi wyższej. (Gmach główny)

Władysław Pilat, doktor praw, p. n. profesor ekonomii społecznej prawa handlowego i wekslowego i administracji, docent c. k. uniwersytetu we Lwowie. (Ulica Długosza l. 10).

Maryan Lewakowski, doktor praw, docent buchalterii j. n.

Michał Kowalczyk, docent historii architektury j. n.

Docenci płatni.

Roman Wawnikiewicz, doktor filozofii, profesor chemii w wyższej szkole rolniczej w Dublanach, docent chemii rolniczej. (Ul. Kleińska l. 3).

Maryan Lewakowski, doktor praw, urzędnik filii c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu, docent buchalterii. (Ulica Sykstuska l. 56).

Józef K. Janowski, architekt cywilny, członek Rady król. stoł. miasta Lwowa, docent encyklopedii budownictwa. (Rynek l. 3).

Roman Załoziecki, docent technologii oleju skalnego i wosku ziemnego, kierownik krajowej stacji doświadczalnej dla przemysłu naftowego, chemik sądowy i rzeczoznawca dla spraw karnych i cywilnych, komisarz egzaminacyjny dla kandydatów c. k. kontroli technicznej gorzeli w c. k. Ministerstwie skarbu. (Ul. Sykstuska l. 56).

Leon Syroczyński, inżynier Wydziału krajowego, docent górnictwa nafty i wosku ziemnego. (Ul. Kopernika l. 23).

Stanisław Zdobnicki, inżynier c. k. kolei państwowych, docent encyklopedii mechaniki i nauki o maszynach. (Ul. Boimów l. 3).

Jan Blauth, inżynier Wydziału krajowego, docent melioracji rolnych. (Ul. Chrzanowskiej l. 3).

Kazimierz Acht, dyplomowany leśnik, c. k. lustrator lasów i dóbr państwowych, członek krajowej Rady kolejowej, docent encyklopedyi leśnictwa. (Ul. Małeckiego l. 9).

Stanisław Prokopowicz, radca c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, docent ustaw akcyzowych. (Ulica Skarbkowska l. 43).

Kazimierz Miczyński, doktor filozofii, docent encyklopedyi rolnictwa i wybranych działów z nauki rolnictwa, redaktor „Rolnika”. (Ul. Mochnackiego l. 29).

Docenci prywatni.

Roman Wawnikiewicz, jak wyżej, docent technologii chemicznej.

Michał Kowalczuk, architekt i konces. budowniczy, docent historii architektury, członek komisji historii sztuki Akademii umiejętności w Krakowie, członek komisji dla egzaminów na budowniczych, członek Rady król. stoł. miasta Lwowa. (Ulica Kalecza l. 6).

Roman Załoziecki, jak wyżej.

Franciszek Dobrzyński, docent elektrotechniki. (Ulica Leona Sapiehy l. 9).

Franciszek Skowron, architekt, nadinżynier c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, docent historii architektury. (Ulica Batorego l. 36).

Kazimierz Acht, jak wyżej.

Zubrzycki Jan, architekt, inspektor biura budowniczego miejskiego w Krakowie, docent architektury.

Nauczyciele.

Jan Amborski, nauczyciel języka francuskiego. (Ulica Łyczakowska l. 21).

Albert Zipper, doktor filozofii, profesor w c. k. II. gimnazyum, lektor języka i literatury niemieckiej. (Ulica Brajerowska l. 7).

Józef Kropiwnicki, nauczyciel języka angielskiego (Ulica Zyblikiewicza l. 37).

Kazimierz Koniński, nauczyciel języka włoskiego. (Plac Kapitulny l. 3).

Erazm Ludwik Veltzé, nauczyciel praktycznego prowadzenia ksiąg rachunkowych. (Ulica Krakowska l. 7).

Asystenci.

- Przy katedrze Fizyki: **Bronisław Vopalka.**
" " Mineralogii: **Jarosław Łomnicki.**
- Przy katedrze Chemii ogólnej: } I.: **Stanisław Kozakowski.**
} II.: **Włodzimierz Baczyński.**
- " " Technologii chemicznej: **Wiktor Syniewski.**
" " Mechaniki: **Adolf Hausser.**
" " Technologii mechanicznej: **Leon Mroczkowski.**
" " Budowy maszyn: **Konrad Łoziński.**
" " Geometrii wykreślonej: **Karol Lipsz.**
" " Rysunków i modelowania: **Edward Lepszy.**
" " Geodezyi I. i II.: **Rudolf Jarosz.**
" " Astronomii sferycznej i geodezyi wyższej:
Marcin Ernst.
" " Budownictwa wodnego: *Vacat.*
" " Budowy dróg kolei żelaznych i tunelów:
Artur Kühnel.
" " Budownictwa II.: **Alfred Zachariewicz.**
" " Budownictwa I.: **Tadeusz Obmiński.**
" " Budowy mostów: **Aleksander Bogdanowicz.**
" " Elektrotechniki: **Zdzisław Stanecki, dr. fil.**

Kancelarya c. k. Szkoły politechnicznej.

Rektor: **Roman br. Gostkowski, j. w.**

Sekretarz: **Kazimierz Rosinkiewicz.**

Biblioteka c. k. Szkoły politechnicznej.

Kierownik: **Józef Rychter.**

Skryptor: **Antoni Jakubowski.**

Praktykant: *Vacat.*

Muzea c. k. Szkoły politechnicznej.

Muzeum Budownictwa I.

Kierownik: **Gustaw Bisanz.**

Asystent: **Tadeusz Obmiński.**

Muzeum Budownictwa II. (Architektury).

Kierownik: **Julian Zachariewicz.**

Asystent: **Alfred Zachariewicz.**

Muzeum rysunków i modelowania.

Kierownik: **Leonard Marconi.**

Asystent: **Edward Lepszy.**

Muzeum geodezyi I. i II.

Kierownik: **Seweryn Widt.**

Asystent: **Rudolf Jarosz.**

Muzeum Budowy dróg i kolei żelaznych.

Kierownik: **Karol Skibiński.**

Asystent: **Artur Kühnel.**

Muzeum budownictwa wodnego.

Kierownik: **Józef Rychter.**

Asystent: *Vacat.*

Muzeum budowy mostów.

Kierownik: **Maksymilian Thullie.**

Asystent: **Aleksander Bogdanowicz.**

Muzeum mechaniki teoretycznej.

Kierownik: **Tadeusz Fiedler.**

Asystent: **Adolf Hausser.**

Muzeum Geometrii wykreślnej.

Kierownik: **Dr. Mieczysław Łazarski.**

Asystent: **Karol Lipsz.**

Muzeum Budowy maszyn.

Kierownik: **Bogdan Maryniak.**

Asystent: **Konrad Łoziński.**

Muzeum Technologii mechanicznej.

Kierownik: **Juliusz Jaxa Bykowski.**

Asystent: **Leon Mroczkowski.**

Muzeum i laboratorium elektrotechniczne.

Kierownik: **Roman Dzieślewski.**

Asystent: **Dr. Zdzisław Stanecki.**

Muzeum i laboratorium fizyczne.

Kierownik: **Dr. Kazimierz Olearski.**

Asystent: **Bronisław Vopalka.**

Muzeum i laboratorium mineralogiczne i geologiczne.

Kierownik: **Julian Niedźwiedzki.**

Asystent: **Jarosław Łomnicki.**

Muzeum i laboratorium chemii ogólnej.

Kierownik: **Dr. Stefan Niementowski.**

Asystent I.: **Cezar Wichrowski.**

Asystent II.: **Włodzimierz Baczyński.**

Muzeum i laboratorium Technologii chemicznej.

Kierownik: **Bronisław Pawlewski.**

Asystent: **Wiktor Syniewski.**

Muzeum zoologii, botaniki i towaroznawstwa.

Kierownik: **Dr. Eustachy Wołoszczak.**

**Obserwatorium c. k. Szkoły politechnicznej i stacya
meteorologiczna.**

Kierownik: **Profesor Dr. Waclaw Łaska.**

Asystent: **Marcin Ernst.**

Muzeum Górnictwa nafty i wosku ziemnego.

Kierownik: **Docent Leon Syroczyński.**

Muzeum melioracyi rolnych.

Kierownik: **Docent Jan Blauth.**

Krajowe stacye doświadczalne.

Krajowa Stacya keramiczna.

Kierownik : Edmund Krzen.

Krajowa Stacya doświadczalna przemysłu naftowego.

Kierownik : Roman Załoziecki.

Służba c. k. Szkoły politechnicznej.

- 1 dozorca gmachów.
- 1 laborant katedry fizyki, a zarazem nadzorca przewodów gazowych i wodnych.
- 2 laborantów w laboratoryach chemicznych.
- 1 odźwierny.
- 1 sługa kancelaryjny
- 1 sługa biblioteczny.
- 1 sługa gabinetu mineralogii i geologii, a zarazem p. o. laboranta tej katedry.
- 1 sługa przy katedrze elektrotechniki, a zarazem laborant tej katedry.
- 5 sług szkolnych.
- 4 sług tymczasowych.
- 4 stróżów.
- 2 pomocników stróżów na czas pory zimowej.

SKŁAD

c. k. Komisij egzaminacyjnych dla II. egzaminu rządowego.

1. Wydział Inżynierji.

Prezes: **Józef Rychter** j. w.

Zastępca prezesa: **Maciej Cholewa-Moraczewski**, nadradca budownictwa c. k. Namiestnictwa.

Członkowie: **Andrzej Kędzior**, dyrektor krajowego biura melioracyjnego i profesorowie: **Zachariewicz**, **Bisanz**, **Skibiński**, **Thullie**, **Gostkowski**, **Widt** j. w.

2. Wydział Budownictwa lądowego.

Prezes: **Julian Zachariewicz**, j. w.

Zastępca prezesa: **Juliusz Hochberger**, architekt, dyrektor urzędu budowniczego król. stoł. miasta Lwowa.

Członkowie: **Maciej Cholewa-Moraczewski**, j. w.

Profesor: **Gustaw Bisanz**, docent: **Józef Janowski**, j. w.

3. Wydział Budowy maszyn.

Prezes: **Jan Nep. Franke**, c. k. inspektor krajowych szkół realnych i przemysłowych.

Zastępca prezesa: **Wacław Przetocki**, c. k. inspektor salin.

Członkowie: **Władysław Majewski**, inspektor c. k. kolei państwowych.

Adolf Wex, starszy inżynier c. k. kolei państwowej.

Profesorowie: **Juliusz Bykowski**, **Bogdan Maryniak**, **Tadeusz Fiedler**.

4. Wydział Chemii technicznej.

Prezes: **Bronisław Pawlewski**, j. w.

Zastępca prezesa: **Julian Niedźwiedzki**, j. w.

Członkowie: **Juliusz Mikolasch**, radny miasta, **Stanisław Szczepanowski**, poseł do Rady Państwa i Sejmu, **Dr. Roman Wawnikiewicz**, j. w., **Dr. Stefan Niementowski**, j. w.

Statystyka słuchaczy c. k. Szkoły politechnicznej w roku nauk. 1896/7.

Liczba słuchaczy:						
Na Wydziale	nowo- immatrykulo- wanych	immatrykulo- wanych w ogóle	zwyyczajnych	nad- zwyyczajnych	gości	Razem
półrocze zimowe						
Inżynierii wraz z kursem geometr.	79	227	221	6	—	227
Budownictwa lądowego	11	32	28	4	—	32
Budowy maszyn	27	77	74	3	2	79
Chemii - technicznej	16	37	32	5	—	37
Razem	133	373	355	18	2	375
półrocze letnie 1896/7.						
Inżynierii wraz z kursem geometr.	5	217	212	5	—	217
Budownictwa lądowego	1	34	29	5	—	34
Budowy maszyn	2	75	75	—	1	76
Chemii - technicznej	1	38	34	4	—	38
Razem	9	364	350	14	1	365

2. Podług metryki urodzenia pochodziło:

	pólr. zim.	pólr. let.
Z Galicyi	297 słuch.	289
z Śląska austriackiego	2 " "	2
z Austrii dolnej	1 " "	1
z Czech	3 " "	1
z Węgier i Siedmiogrodu	5 " "	4
z Wks. Poznańskiego	1 " "	1
z Królestwa polskiego i Rosyi	62 " "	63
z Francyi	1 " "	1
z Włoch	1 " "	1
z Turcyi	1 " "	1
z Rumunii	1 " "	1
Razem	375 słuch.	365

3. Ze względu na narodowość i wyznanie religijne był rozdział słuchaczy następujący :

Narodowość	Wyznanie														Razem	
	rk.	gr. k	orm. kat.	ewan-gel.	gr. orjen	mojż										
	P ó ł r o c z e															
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Polaków	311	297	2	2	4	4	3	4	—	—	31	34	351	341		
Rusinów	—	—	19	20	—	—	—	—	1	1	—	—	20	21		
Bułgarów	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1		
Węgrów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1		
Czechów	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—		
Niemców	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1		
Razem	313	297	22	23	4	4	3	4	1	1	32	35	375	365		

4. Wykaz pobieranych stypendyów :

Na Wydziale	Liczba słuchacz. pobierających stypendyum		Wysokość pobieranych stypendyów			
	p ó ł r o c z e					
	I	II	I		II	
			zł.	ct.	zł.	ct.
Inżynier. z kurs. geom. Budownictwa lądowego	37	37	7359	50	7359	50
Budowy maszyn	5	5	750	—	750	—
Chemii technicznej	7	7	1282	—	1282	—
	2	2	315	—	315	—
Razem	51	51	9706	50	9706	50

Kronika c. k. Szkoły politechnicznej w r. 1896/7.

1. Wysokie c. k. Ministerstwo w. i o. przyzwala rozporządzeniem z dnia 27. lipca 1896 l. 5406 katedrze chemii ogólnej nadzwyczajną dotację w kwocie 1000 zł. w. a. (l. R. 949).

2. Wysokie c. k. Ministerstwo przyznaje rozporządzeniem z dnia 22. września 1896 l. 19.666 nadzwyczajną dotację dla katedry budowy mostów w kwocie 700 zł. w. a. (l. R. 969).

Wysokie c. k. Ministerstwo w. i o. przyznaje rozporządzeniem z dnia 23. października 1896 l. 27467/95 (l. R. 959/96) prof. nadzwyczajnemu Dr. Eustachemu Wołoszczakowi dodatek osobisty w kwocie 300 zł. w. a.

3. Wysokie c. k. Ministerstwo w. i o. zezwala na regulację granicy zachodniej części gruntu c. k. Szkoły politechnicznej (l. R. 239/97).

4. Wysokie c. k. Ministerstwo w. i o. przyznaje rozporządzeniem z dnia 5. lutego 1897 l. 1348 docentowi encyklopedyi leśnictwa Kazimierzowi Achtowi 600 zł. w. a. remuneracyi począwszy od roku 1897/8 (l. R. 393).

5. Wysokie c. k. Ministerstwo w. i o. przyznaje rozporządzeniem z dnia 1. lutego 1897 l. 11598 zwyczajnym profesorom c. k. Szkoły politechnicznej osobisty dodatek po 300 zł. rocznie od 1. października 1896 począwszy.

6. Wysokie c. k. Ministerstwo wyzn. i ośw. ustanawia rozporządzeniem z dnia 22. marca 1896 l. 1353 posadę praktykanta przy bibliotece c. k. Szkoły politechnicznej na przeciąg 3 lat za rocznem adjutum 500 zł. w. a. (l. R. 420).

7. Wysokie c. k. Ministerstwo w. i o. wydaje rozporządzeniem z dnia 26. kwietnia 1897 l. 4941 statut organizacyjny c. k. Szkoły politechnicznej (l. R. 609).

Wysokie c. k. Ministerstwo wyzn. i ośw. systemizuje rozporządzeniem z dnia 8. lipca 1897 l. 7372 drugą asystenturę przy katedrze technologii chemicznej (l. R. 719).

Fundusz wycieczek naukowych.

Fundusz wycieczek naukowych ma za zadanie wspomagać pilnych a ubogich słuchaczy Szkoły politechnicznej, biorących udział w dorocznych wycieczkach naukowych.

Fundusz ten składa się ze stałej subwencyi Wysokiego c. k. Rządu wynoszącej rocznie 200 zł., oraz dobrowolnych składek tak członków Głównego Towarzystwa, jak i osób i instytucyj prywatnych.

Dochody tego funduszu były w r. 1896/7 następujące:

Pozostałość z r. 1895/6	199	zł.	17	ct.
Zasilek rządowy	200	"	—	"
Zasilek Wydziału krajowego	100	"	—	"
Zasilek galic. Kasy oszczędności	100	"	—	"
Z puszeki w Rektoracie	14	"	40	"
Zwrot 2 słuchaczy	20	"	—	"
Z taks egzaminacyjnych (przepadłych)	55	"	—	"
Dar profesora Rychtera	60	"	—	"
Razem	748	zł.	57	ct.

Na tem miejscu składa Rektorat gorące podziękowanie wszystkim szlachetnym ofiarodawcom, którzy przyszli z pomocą w tej tak ważnej, a ze wszech miar pożytecznej dla ubogiej naszej młodzieży sprawie.

W roku bieżącym rozdzielono między słuchaczy kwotę 748 zł. 57 ct. pozostaje zatem w kasie na rok następny 112 zł. 32 ct.

Sala klubowa.

Do użytku ogółu młodzieży Szkoły politechnicznej oddana jest sala Nr. 263. na II. piętrze gmachu głównego, przeznaczona na parlatoryum słuchaczy w godzinach wolnych od wykładów i zajęć w salach rysunkowych lub laboratoryach.

Sala klubowa oddana jest w zarząd Towarzystwu Bratniej pomocy słuchaczy Szkoły politechnicznej pod następującymi warunkami.

1. Wstęp do sali klubowej mają wszyscy słuchacze Szkoły politechnicznej, słuchacze obcych akademii przez tychże wprowadzeni i osoby przez Rektorat upoważnione (n. p. słuchacze w trakcie wpisu, goście).

2. Prawo zabraniań wstępu do sali klubowej przysługuje zarządowi sali klubowej; wykluczeni mają jednak prawo odwołać się do władzy akademickiej.

3. Sala klubowa może być otwarta codziennie od 8-mej rano do 9-tej wieczór; w razach wyjątkowych za zezwoleniem Rektora i dłużej.

4. Jakakolwiek czynność choćby zresztą dozwolona nie powinna przeszkadzać nauce w tutejszym zakładzie.

5. Gry w karty i wszelkie gry hazardowe są zabronione w sali klubowej.

6. Na wszystkie zgromadzenia słuchaczy Szkoły politechnicznej lub Towarzystwa Bratniej pomocy. mające się odbyć w sali klubowej, ma być uzyskane zezwolenie Rektora Szkoły politechnicznej na 24 godzin przed zwołaniem zgromadzenia. Gdyby zgromadzenie zwołane być miało nie przez członków Bratniej pomocy, to zwołujący winni zawiadomić na 24 godzin przed zwołaniem zgromadzenia również i zarząd sali klubowej.

7. Zarząd sali klubowej może od wszystkich, którzy korzystają z urządzeń sali klubowej pobierać miesięcznie na utrzymanie tych urządzeń, jako to: sprzętów, przyborów do gier towarzyskich, dzienników, czasopism i t. p. najwyżej po 50 ct.

Oprócz tego wszyscy słuchacze mają prawo korzystania z kuchni Towarzystwa Bratniej pomocy za opłatą najwyżej 50 ct. miesięcznie.

Druk niniejszego programu ukończony dnia 15. lipca 1897.

BIBLIOTEKA POLITECHNICZNA
KRAKÓW

Biblioteka PK

J.X.3

/ 1897-98

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000231930